

**univerzitná knižnica
v bratislave**

ISSN 1210-2016

**BULLETIN
UNIVERZITNEJ KNIŽNICE
V BRATISLAVE**

V čísle:

Informácie z UKB
Informácie zo seminárov a porád
Rôzne
Recenzia
Personálie
Kalendár akcií

Bratislava 2007

O b s a h

INFORMÁCIE Z UKB

- 100 dní v systéme VIRTUA**
Lýdia Sedláčková 5
- Reštaurovanie vzácnej tlače z fondov UKB**
Emília Hanusová – Oľga Vlasková – Tomáš Horniak 13

INFORMÁCIE ZO SEMINÁROV A PORÁD

- Ján Mikleš**
Informácia z medzinárodnej vedeckej konferencie
Zlatica Pytlová 16
- Týždeň slovenských knižníc**
v Univerzitnej knižnici v Bratislave
Táňa Popová 18
- Orbis Helveticorum – Švajčiarska kniha**
a jej stredoeurópsky svet
Kamila Fircáková 19
- Dni retrospektívnej bibliografie**
Petronela Bulková 22
- Boli sme na konferencii alebo INFORUM 2007**
Katarína Gabovičová 25
- Z každého rožka troška**
alebo krátka správa z medzinárodného seminára
CASLIN 2007
Miroslava Grešková 28
- ECONOMIC HISTORY – zdroj informácií a inšpirácií**
Nataša Beláčiková 32

Bezhotovostné platby v rámci MVS a MMVS alebo plnenie potrieb čitateľov v meniacom sa užívateľskom prostredí Henrieta Gábrišová	47
RÔZNE	
Knižnice a lobing Tatiana Kišová	51
RECENZIA	
Studia Bibliographica Posoniensia 1/2006 Táňa Popová	57
PERSONÁLIE	
Pripomínáme si ... Kamila Fircáková	60
KALENDÁR AKCIÍ	
Podujatia uskutočnené v Univerzitetnej knižnici v Bratislave v 1. polroku 2007	62

100 DNÍ V SYSTÉME VIRTUA

Začiatkom júna ubehlo 100 dní od prechodu celoštátneho súborného katalógu periodík do automatizovaného systému VIRTUA, ktorý licencuje a spravuje Slovenská národná knižnica v Martine. Prečo došlo k zmene systému, s čím sme do systému VIRTUA vstupovali a aké sú doterajšie výsledky zmeny?

Čo nás viedlo k zmene systému?

Prechod do systému VIRTUA sa uskutočnil na základe uznesenia vlády SR č. 801/2002, ktoré schválilo projekt elektronizácie knižníc súčasne so zavedením jednotného automatizovaného systému do knižníc SR. Z uznesenia vlády vychádzal aj projekt informatizácie knižníc Slovenskej republiky, vypracovaný Slovenskou národnou knižnicou (projekt KIS3G), počítajúci iba s jedinou inštaláciou systému VIRTUA, ktorý vybrala ako systém najvhodnejší pre sieť knižníc na Slovensku. Projekt preferoval silné centralizované riešenie, od ktorého sa očakávali významné informačné, ekonomické a profesionálne efekty.

Na základe opakovaných požiadaviek a usmernení zo strany riadiaceho orgánu – Ministerstva kultúry SR – Univerzitná knižnica v Bratislave uzatvorila so SNK Martin v novembri 2005 zmluvu o spolupráci pri implementácii, používaní a prevádzke knižnično-informačného systému VIRTUA a spolupráci na projekte KIS3G. V lete roku 2006 sa uskutočnila konverzia lokálneho katalógu UKB a výpožičného procesu do systému VIRTUA a od druhej polovice roka 2006 sa pripravovala konverzia súborného katalógu periodík a bázy adresára knižníc SR, dlhodobo budovaných v Univerzitnej knižnici. Súčasťou konverzie bol prechod do iného automatizovaného systému a zmena používaného medzinárodného štandardu spracovania dát UNIMARC na iný medzinárodný formát – MARC 21.

S čím sme do systému VIRTUA vstupovali?

Súborný katalóg periodík je knižničným systémom budovaným od r.1965¹, v automatizovanej podobe od polovice 70-tych rokov minulého storočia a ako medzinárodne online prístupná databáza od roku 1983. Je to systém, ktorý je založený na trvalej spolupráci viac ako 300 knižníc SR² a je

¹ Do r. 1993 vyše tisíc československých knižníc.

² Do r. 2000 bola v platnosti vyhláška č.110/1965 Zb. o evidencii zahraničnej literatúry, ktorá ukladala UKB povinnosť budovať súborné katalógy v celoštátnom meradle.

podporený tzv. knižničným zákonom č. 183/2000 Z.z³. Od roku 1996 pracoval v automatizovanom knižnično-informačnom systéme ALEPH, od roku 2001 v jeho aktualizovanej verzii 14.2. Systém ALEPH v tom čase vlastnili viaceré slovenské knižnice zapojené do česko-slovenského projektu automatizácie a sieťového prepojenia knižníc CASLIN (SNK Martin, ŠVK Košice, UK UPJŠ Košice, TU Košice, PU Prešov) a prevádzkovali v ňom svoje katalógy a iné databázy spolu s výpožičným procesom. Pri implementácii a skvalitňovaní tohto systému úzko spolupracovali najmä s českými knižnicami, ktorých značný počet tento medzinárodne rozšírený systém využíva k svojej spokojnosti a spokojnosti používateľov naďalej.

Na začiatku nového tisícročia riešila Univerzitná knižnica v Bratislave projekt inovácie súborného katalógu periodík s cieľom dobudovať programové a technické prostredie na prevádzku systému a vytvoriť predpoklady na zapojenie knižníc do kooperatívnej katalogizácie v heterogénnom prostredí automatizovaných systémov prepojením systémov ALEPH a Rapid Library. Projekt zahrnul aj prepojenie súborného katalógu s údajmi z bázy Adresár knižníc, zdieľanie dát s bázou národnej agentúry ISSN a katalógmi slovenských knižníc pracujúcich v systéme Rapid Library (za účinnej spolupráce s f. Cosmotron), katalógmi českých knižníc pracujúcich v systéme ALEPH a istú krátku dobu aj preberanie údajov z bázy tzv. korporatívnych autorít, ktorú v minulom období začala budovať SNK v Martine ako samostatný súbor dát. Projekt inovácie súborného katalógu periodík bol úspešne vyriešený a zavedený do praxe za finančnej podpory Nadácie otvorenej spoločnosti v Bratislave, OSI Budapešť a Mellon Foundation USA. Do kooperatívnej katalogizácie sa postupne zapojilo 10 vedeckých a vysokoškolských knižníc. Výsledky projektu boli ocenené aj v medzinárodnom meradle cenou konferencie INFORUM (Praha) v roku 2003.

Systém súborného katalógu už od polovice 90-tych rokov minulého storočia pracoval na báze medzinárodne prijatých štandardov a pravidiel – medzinárodného bibliografického formátu UNIMARC, anglo-amerických katalogizačných pravidiel, medzinárodného odporúčania IFLA – ISDBD(S) neskôr ISBD(CR), medzinárodného desatinného triedenia – MDT, medzinárodného štandardného čísla seriálových publikácií ISSN, výmenného formátu dát ISO 2709 a ďalších technických parametrov – používania diakritiky Unicode UTF-8, protokolu Z39.50 a http. Využívanie a znalosť medzinárodných štandardov v slovenských knižniciach podporovala UKB aj realizáciou odborných seminárov, školení a vydávaním odborných príručiek. V posledných dvoch rokoch, keď sa začala v Čechách a následne na Slovensku etapa prechodu na iný medzinárodný formát MARC21, sa UKB na túto zmenu pripravovala. Prvá konverzia súborného katalógu periodík do

³ § 7 (6) zákona č. 183/2000 Z.z. definuje UKB ako správcu súborného katalógu periodík.

tohto formátu bola skúšobne realizovaná začiatkom roka 2006 pomocou konvertora pripraveného v spolupráci ÚVT Praha a Národnej knižnice ČR, ktorý bol k dispozícii knižniciam ČR i SR využívajúcim systém ALEPH. K ďalším krokom sme nepristúpili z dôvodu prípravy prechodu do systému VIRTUA, v ktorom bola zahrnutá aj konverzia do formátu MARC 21.

Systém ALEPH, do implementácie ktorého bolo vložených nemálo pracovných kapacít i finančných prostriedkov, poskytoval pre súborný katalóg periodík vhodné automatizované prostredie. Jeho technická podpora je umiestnená aj pre slovenské knižnice v ľahkom a bez väčších nákladov dostupnom mieste – v Prahe. Dlhodobo budovaný systém odborných vzťahov a konzultácií viacerých českých a slovenských knižníc, ktorým často chýbajú kvalifikovaní informační špecialisti potrební pre rozvoj všetkých sofistikovaných automatizovaných systémov, bol výhodný. Vzhľadom na značný počet inštalácií zabezpečoval aj väčší dosah na producenta systému firmu EXLIBRIS a tým rýchlejšiu realizáciu požiadaviek na skvalitnenie systému. V súbornom katalógu periodík systém ALEPH umožnil bezproblémové vytvorenie dvoch logických báz – katalógu a adresára knižníc – budovaných v rôznych formátoch. Veľmi flexibilne dovoľoval vytvárať prístupové súbory, registre zo všetkých položiek týchto formátov podľa potrieb centrálnej redakcie súborného katalógu periodík (odbor súborných katalógov UKB) i meniacich sa požiadaviek používateľov. Podobne to bolo aj s prezentáciou dát na webovej stránke súborného katalógu i adresára. Bibliografické údaje sa zobrazovali v tzv. štandardnom formáte zahŕňajúcom podstatné údaje o periodiku, v katalogizačnom (ISBD) formáte a v kompletnom formáte UNIMARC. Lokačné (holdingové, vlastnícke) údaje boli zobrazené v komprimovanej podobe, ktorá používateľom poskytla ucelený obraz o dostupnosti hľadaného periodika v slovenských knižniciach, umožňujúci ľahkú orientáciu v údajoch a ich komparáciu.

Používateľský komfort bol doplnený možnosťou plynulého prechodu k údajom o vlastníckej inštitúcii, vrátane e-mailového kontaktu a online katalógov, resp. k webovým stránkam tejto inštitúcie. Pre potreby spolupracujúcich knižníc boli vyhotovované mesačné štatistiky práce a každoročné inštitucionálne súpisy periodík pre všetky spolupracujúce knižnice v tlačenej i elektronickej podobe. V dvojročných intervaloch UKB pripravovala adresár knižníc aj v tlačenej podobe pre širokú potrebu knižníc SR.

Práce, zmeny postupov a implementácie pravidiel v súbornom katalógu boli konzultované na pôde koordinačnej skupiny pre súborný katalóg periodík, zostavenej zo zástupcov vybraných knižníc (vedeckých, vysokoškolských a regionálnych).

Prechod do systému VIRTUA a doterajšie výsledky

Pri uzatváraní dohody UKB a SNK bolo dohodnuté umiestnenie súborného katalógu periodík v samostatnej báze systému VIRTUA (classo2). V priebehu roku 2006 sa rozbehla spolupráca UKB a SNK na príprave konverzie bázy SKP a Adresára do formátu MARC 21.

UKB pripravila analýzu bibliografických i lokačných dát súborného katalógu periodík a adresára knižníc, komparáciu údajov vo formáte UNIMARC a MARC 21, prezentovala požiadavky na funkcie oboch báz v systéme VIRTUA. Slovenská národná knižnica opakovane pripravila konverziu bibliografických a lokačných údajov zo súborného katalógu periodík do formátu MARC 21 s akceptovaním všetkých základných požiadaviek UKB; bibliografické údaje do formátu MARC 21 určeného pre bibliografické údaje a lokačné údaje do formátu MARC 21 pre holdingové údaje. V priebehu času sa vyjasňoval aj názor a požiadavky na použitie diakritiky predpísanej bibliografickým formátom MARC 21, ktorá sa v spoločnom katalógu „Slovenská knižnica“ nepoužíva. Diakritika sa v súbornom katalógu periodík uplatnila vo vybraných poliach, predovšetkým v rozhodujúcom poli názvových a súvisiacich údajov (pole 245 MARC 21) kvôli ich správne zobrazovaniu v abecednom registri názvových údajov, kde systémové nastavenie diakritiky nie je možné.

Súbor dát Adresára knižníc, ktoré UKB konvertovala do formátu MARC 21 určeného pre údaje o inštitúciách, nebol v SNK využitý. Národná knižnica pripravila vlastnú konverziu týchto údajov, podľa nášho názoru značne náročnejšiu na spracovanie údajov, komplikujúcu doteraz dostatočujúcu pomerne jednoduchú a tým výhodnú štruktúru dát ako aj prípravu tlačeného adresára knižníc.

V prvej polovici decembra 2006 boli všetky údaje, celé databázy exportované v dohodnutej forme a odovzdané do SNK Martin na import do systému VIRTUA. Už pred exportom dát bolo viac menej isté, že база Adresár knižníc nebude do systému VIRTUA konvertovaná, pretože by musela byť spojená s katalógom periodík. Iné riešenie sa nenašlo.

Predpokladaný termín začatia prevádzky súborného katalógu v novom prostredí bol stanovený na február 2007. Nevyhnutnosť riešenia niektorých problémov pri importe dát a potreba záchviku pracovníkov UKB i spolupracujúcich knižníc na nové podmienky bola dôvodom posunu termínu na marec 2007. V čase od polovice decembra 2006 až do začiatku marca 2007 boli pravidelné práce na tvorbe súborného katalógu periodík a dočasne aj adresára knižníc zastavené. Pracovná kapacita centrálnej redakcie bola venovaná zaškoľovaniu do práce v klientskom programe VIRTUA, osvojovaniu si formátu MARC 21, príprave a realizácii viacerých školení a príručiek pre spolupracujúce knižnice (najmä knižnice KIS3G), nastavovaniu parametrov pre klienta VIRTUA, definovaniu použí-

vateľských práv pre katalogizátorov, úprave kontrolných súborov pre jednotlivé typy údajov podľa potrieb katalógu, inštalovaniu klientskych programov VIRTUA v knižniciach, ktoré systém VIRTUA nepoužívajú a príprave a úprave webovej prezentácie dát.

Ďalšou úlohou bolo vytvorenie systému číslovania inštitúcií zaznamenaných v lokačných údajoch súborného katalógu periodík, pretože systém VIRTUA, na rozdiel od všetkých predchádzajúcich systémov, v ktorých doteraz súborný katalóg pracoval (GOLEM, STAIRS, ISIS, ALEPH), nedokáže pracovať so systémom sigiel, používaných v katalógu desiatky rokov.

Od marca tohto roka, keď sa spustila rutinná prevádzka súborného katalógu periodík, sme korigovali niektoré nastavenia a doplnili možnosti rešeršovania v báze, aby sme zvýšili používateľský komfort. Nevyhli sme sa niektorým problémom, ktoré, po identifikácii príčiny, boli rýchlo odstránené, napr. keď pri nevyhnutnom opakovanom importe dát do bázy chýbala časť lokačných údajov, alebo keď dodatočné nastavenie slovenskej abecedy do systému narušilo všetky registre, či pri archivácii dát zaplnenie celého priestoru vyhradeného pre súborný katalóg zablokovalo činnosť celej bázy. V poslednom období sme odstránili, podľa nášho názoru nie príliš šťastné, zabezpečenie systému na webe, ktoré nemá obdobu v inštalácii systému VIRTUA v iných krajinách. Výrazne bránilo v plynulom, osobitne v spätnom pohybe v databáze a zvyšovalo diskomfort používateľov a ich negatívny názor na použitý systém. Náhradné riešenie pohybu rôznymi doplňujúcimi možnosťami nie je v súčasnej dobe, keď používatelia vyžadujú rýchly pohyb v báze, adekvátne.

Za uplynulé obdobie sa podarilo zabezpečiť a rozbehnúť všetky základné funkcie súborného katalógu:

- tvorbu katalogizačných a holdingových záznamov v klientskom programe VIRTUA s využitím možnosti preberať údaje pomocou protokolu Z39.50 zo súborného katalógu ČR, Kongresovej knižnice USA, Slovenskej knižnice a i.,
- prístup k dátam na webovej stránke v rozsahu a forme, ktoré systém VIRTUA umožňuje s potrebnou používateľskou pomocou. Niektoré údaje sme museli zo zobrazovania na webe odstrániť vzhľadom na problémy chovania sa systému, napr. zachovanie tzv. klikateľnosti napriek jej zakázaniu v parametroch systému spolu s nesprávnym prepájaním údajov v báze (napr. údaj o prílohe systém prelinkuje na autorské korporácie). Niektoré nesprávne prepojenie údajov sme nemohli riešiť zrušením zobrazovania, pretože by sme používateľom neposkytli základné bibliografické dáta o periodikách,
- zabezpečili sme knižniciam možnosť participovať na tvorbe súborného katalógu, zatiaľ túto možnosť v plnom rozsahu využili 4 knižnice, z toho 2 pracujúce v systéme VIRTUA a 2 knižnice v systéme ALEPH a Daimon.

Ďalšie knižnice zapojené do KIS3G využívajú súborný katalóg periodík najmä na kopírovanie údajov o periodikách do bázy class 01 – Slovenskej knižnice, avšak bez vlastných holdingových údajov. Znamená to, že predchádzajúci rozsah kooperatívnej katalogizácie sme zatiaľ nedosiahli, čím sa zvyšujú nároky na prácu centrálnej redakcie, ak chceme zachovať aktuálnosť a úplnosť dát v katalógu,

- pripravil sa tiež systém mesačných štatistík práce v súbornom katalógu a inštitucionálnych výstupov z tejto bázy, využívaných na aktualizáciu údajov v jednotlivých knižniciach SR, ktoré nie sú účastníkmi kooperatívnej katalogizácie,
- ako doplnok bol k súbornému katalógu v časti multidatabázového vyhľadávania pripojený aj národný register ISSN a prístup k svetovej báze údajov o periodikách Ulrich, bol v rámci UKB prepojený na súborný katalóg periodík.

Konverziu Adresára knižníc do systému VIRTUA sme zatiaľ nedosiahli. Je to aj dôsledok toho, že systém Virtua nespĺňa pri výbere automatizovaného systému stanovenú požiadavku, že „*musí* byť možné vytvoriť pre jednotlivé knižnice *logické* databázy v rámci jednej fyzickej databázy“.⁴ Naplnenie tejto požiadavky v systéme Virtua je sporné. Systém dovoľuje filtráciu dát na základe zadaných kritérií, ale nie vytváranie logických báz tak, ako to mal zakomponované napr. systém ALEPH, pričom štruktúra polí v jednotlivých bázach mohla byť rozdielna a dáta z logických báz sa neprelínali. Systém, bohužiaľ, nedovoľuje ani pripojenie údajov z adresára so súborným katalógom formou html súboru. Používatelia tak musia údaje o inštitúcii, ktorá má vo fonde nimi hľadané periodikum, získať v ďalšej báze, čím sa vyhľadávanie údajov predlžuje. Adresár zatiaľ pracuje v systéme ALEPH, je to však iba dočasné riešenie. Budúcnosť fungovania bázy adresára, ktorý je nevyhnutnou komplementárnou bázou súborného katalógu, je stále otvorenou, nedoriešenou otázkou.

Ďalším problémom, ktorý nás trápi, je to, že zostala nespĺnená aj ďalšia dôležitá požiadavka: „pre akékoľvek pole *musí* byť knižnici umožnené špecifikovať, či sa z neho vytvorí index na prezeranie alebo index kľúčových slov a v akej kategórii.“⁵ Systém dovolil vytvoriť „vlastný“ postupne prehliadateľný register (browse) iba z vopred definovaných údajov – údajov o vydavateľovi. Z niektorých ďalších polí formátu MARC 21, tiež producentom systému vymedzených, je možné vytvárať prístupové súbory dostupné pomocou kľúčových slov. V systéme VIRTUA nie je možné vytvoriť register podľa ISSN, čo je pre seriálové publikácie jeden zo základných identifikačných znakov. Obdobný register nemožno napr. vytvoriť

⁴ Akceptačné testy - súčasť Zmluvy na dodávku a implementáciu spoločného knižnično – informačného systému pre knižnice Slovenskej republiky

⁵ detto

z miesta vydania (pole 260 a), ani z poľa stanoveného na zápis znakov MDT (pole 080), čísla prevzatého z iného systému (pole 035) a iných polí používaných na kontrolu a redigovanie dát v centrálnejredakcii súborného katalógu. V snahe vytvoriť register podľa znakov MDT sme museli pristúpiť k opakovanému zápisu znakov do polí určených pre vecné spracovanie (tzv. 6-stovkové polia), pre ktoré sa registre tvoria. Opakovaný zápis zvýšil náročnosť na pozornosť pri zápise dát a tým aj možnosť „vyrábania“ chýb. Súčasne sa tým narušila štruktúra formátu MARC 21, čo pri preberaní záznamov do iných systémov, či prípadne pri prechode na iný systém bude na závalu. Všetky tieto skutočnosti považujeme za mimoriadne limitujúce a pociťujeme ich o to viac, že systém ALEPH v tomto smere nemal žiadne obmedzenia.

K hlavným selekčným údajom v každej báze periodík patrí názov, ktorý musí byť jednoznačne identifikovateľný vo všetkých spôsoboch vyhľadávania, vrátane prehliadania registra názvov. Tento register má parametre nastavené producentom systému firmou VTLIS a nie je možné ich meniť, čo v súbornom katalógu spôsobuje vážne problémy. Do abecedného registra je preberané pole 245 ako celok a je aj tak radené, t. j. vrátane podnázvov či údajov o intelektuálne zodpovednej inštitúcii. Tým sa narušuje abecedné poradie hlavných názvov, čo je problémom tak pre katalogizátorov pri identifikácii jednotlivých titulov, ale najmä, čo nás najviac mrzí, sťažuje to vyhľadávanie koncovým používateľom. Prehľadávanie abecedného registra názvov nie je teda vždy vhodným spôsobom ako nájsť hľadaný časopis. Len znalec systému VIRTUA vie o tomto probléme a vie, že časopis, napr. aj s jednoslovným názvom, musí hľadať v celom abecednom rade, čo niekedy znamená prezrieť aj 10 obrazoviek, príp. použiť iný spôsob vyhľadania konkrétneho periodika. V snahe minimalizovať tento systémový „zádrhel“ centrálna redakcia volila cestu „menšieho zla“ a pristúpila k ďalšej zmene spôsobu katalogizácie a tým ďalšiemu narušeniu štruktúry bibliografického formátu MARC 21 opakovaným zápisom hlavného názvu periodika bez ďalších údajov (podnázov, korporácia) do poľa pre variantné názvy.

V prípade holdingových záznamov tiež nie je možné vytvárať register vlastníckych inštitúcií, predtým v ALEPH-e bežný. Do istej miery je to nahradené filtrovaním údajov podľa lokácií. Zobrazenie holdingových záznamov je omnoho menej prehľadné ako bolo v systéme ALEPH, kde bolo možné veľmi jednoducho zobrazovať bez špeciálneho výberu filtrov všetky lokačné údaje alebo iba údaje vybranej inštitúcie. Rozloženie holdingových záznamov vo webovom zobrazení je málo prehľadné a zaberá veľkú plochu, neposkytuje jasný celkový obraz o tom, koľko a akých inštitúcií periodikum vlastní, najmä pri väčšom počte inštitúcií. Vďaka samostatnému číslovaniu inštitúcií sú údaje aj v systéme VIRTUA radené podľa sigiel zohľadňujúcich miesto, lokalitu a typ inštitúcie.

Problémom zostala aj tvorba autorít – názvov korporácií a predmetových hesiel. Tzv. národné autority sú súčasťou bázy clas 01 Slovenská knižnica a systém VIRTUA nedovoľuje ich zdieľanie v žiadnej inej báze vlastného ani „cudzieho“ systému.

V systéme VIRTUA pribudla centrálnej redakcii aj ďalšia úloha – nainštalovať všetky potrebné podklady (formuláre pre zápis dát, jazykové súbory, validačné súbory) priamo u každého katalogizátora – používateľa klienta systému. Každá malá zmena, ku ktorej v týchto súboroch dôjde, vyžaduje opätovnú inštaláciu, čo zvyšuje nároky nielen na prácu, ale najmä na čas.

Z predchádzajúcich skúseností vieme, že konzultácia problémov pri implementácii a využívaní automatizovaného systému s ďalšími inštitúciami, ktoré majú rovnaký systém, je veľmi užitočná. Pri systéme VIRTUA je táto možnosť značne obmedzená. Na Slovensku sú iba 2 inštalácie systému VIRTUA – v SNK Martin a Univerzite Komenského, ktorá má dlhodobé skúsenosti z využívania tohto systému, ale spracovaniu periodík sa doteraz nevenovala. Navyše situáciu podobnú tej, ktorú zvolila pre slovenské knižnice Slovenská národná knižnica – zapojenie viacerých a rôznorodých knižníc s ich lokálnymi katalógmi, národnou i regionálnou bibliografiou do jedinej inštalácie systému – v okolitých krajinách ne-nájdeme. I tak bude potrebné čerpať zo skúseností knižníc v iných krajinách, ktoré so systémom VIRTUA dlhodobo pracujú.

Ak zhrnieme výsledky 100-dňovej práce v systéme VIRTUA, môžeme konštatovať, že ešte je veľa čo doháňať, aby sme dosiahli predošlú úroveň. Otázkou je, či nám to systém dovolí a ak nie, čím a akou novou kvalitou to bude možné kompenzovať, aby sme neklesli na úroveň pred inováciou systému súborného katalógu periodík t. j. pred rok 2001.

Literatúra:

1. ANDROVIČ, A. – SEDLÁČKOVÁ, L. Z minulosti i súčasnosti súborných katalógov v Univerzitnej knižnici v Bratislave. In *Súborné katalógy a Univerzitná knižnica v Bratislave*. Bratislava : Univerzitná knižnica v Bratislave, 2005, s. 11-40.
2. *Súborný katalóg periodík (konceptný materiál)*. Bratislava : Univerzitná knižnica v Bratislave, september 2006. 22 s.
3. Zmluva o spolupráci pri implementácii, používaní a prevádzke knižnično-informačného systému VIRTUA a spolupráci na projekte KIS3G medzi UKB a SNK Martin. November 2005 .

Lýdia Sedláčková

REŠTAUROVANIE VZÁCNEJ TLAČE Z FONDŮV UKB

Oddelenie reštaurovania je jedným zo štyroch oddelení odboru ochrany dokumentov. Pracuje tu 6 skúsených reštaurátorov a jeden chemik reštaurátor. Hlavnou pracovnou náplňou je reštaurovanie vzácných kníh z kabinetu rukopisov a vzácných tlačí. Každý kus, ktorý prejde rukami reštaurátorov, je pre nich jedinečným a najvzácnejším dokumentom, ktorý reštaurujú a konzervujú podľa posledných poznatkov vedy, výskumu a techniky z tejto oblasti. Používajú materiály len prírodného charakteru – bavlnené a ľanové nite a špagáty, kožu, pergamen, ako lepidlá kostný alebo kožný glej, škrob pšeničný alebo zemiakový a pod. Etika reštaurátorovi nedovoľuje dopisovať texty alebo vnášať zdobiace prvky na väzbu, resp. na papier bloku a zároveň mu prikazuje, aby zachoval čo najviac pôvodných znakov a prvkov reštaurovaného dokumentu, preto že aj ten najdrobnejší artefakt má vysokú výpovednú hodnotu o dobe, v ktorej vznikol.

Okrem vzácných tlačí zo 16. storočia pracovníci tohto oddelenia reštaurujú i tlače z neskoršieho obdobia, ktoré sú mimoriadne vzácne a ich poškodenie je také rozsiahle, že ho môže odstrániť len zručný reštaurátor.

O reštaurovaní jedného takéhoto dokumentu vám prinášame informáciu.

Protokol o konzervovaní a reštaurovaní vzácných tlače

Názov: PERSPECTIVAE PICTORUM ARCHITECTORUM

Signatúra: 25 B 2086

Datovanie: 1708

Rozmer: (20x31,5) cm

Stav pred reštaurovaním

Knižný blok je ťažko poškodený plesňou v chrbtovej časti a to všetky listy. Vplyvom plesne je pevnosť papiera veľmi nízka, papier sa „drobí“. Pleseň napadla i šijací materiál – bavlnené nite. Pôvodné šitie bolo vyhotovené na 5 väzov, na zdvojené konopné špagáty. Ostatné časti listov sú zachované, pevnosť papiera je uspokojivá. Kapitálky nie sú, predsádzky sú poškodené plesňou.

Väzba je kožená, hnedej farby, na lepenkových doskách. Chrbát je zdobený zlatotlačou. Koža na hlaviciach, rohoch a chrbtovej časti je zodraná.

Povrchové pH papiera je 5,8.

Ošetrovanie – reštaurátorský zásah

Kniha bola dezinfikovaná DF plynom, čím sme zabránili ďalšiemu šíreniu plesní. Potom sme pristúpili k oddeleniu knižného bloku od väzby. Jednotlivé listy bloku sme očíslovali a blok sme rozobrali na listy. Potom sme opatrne papier očistili suchým jemným štetcom od prachových nečistôt. Takto očistené listy sme spevnili jemným hmlovým postrekom s tylózou 300 a pospájali sme ich do dvojlistov s japonským papierom na vopred pripravenej šablóne, aby sme zachovali pôvodnú veľkosť bloku. Po vysušení a vylisovaní sme poskladané zložky ušili do knižného bloku podľa pôvodného šitia - na 5 väzov, po dva ľanové špagáty. Vyšili sme nové dobové kapitálky.

Knižnú väzbu sme zreštaurovali. Rohy, hlavice a chrbát sme podložili novou kožou, ktorú sme dofarbili na potrebný odtieň. Knižné dosky boli použité pôvodné.

Emília Hanusová, Oľga Vlasková a Tomáš Horniak

Príloha:

Fotografická dokumentácia pred reštaurovaním, obr. č. 1, 2, 3, 4 a po reštaurovaní, obr. č. 5, 6, 7.

Obr. č. 1

Obr. č. 2

Obr. č. 3

Obr. č. 4

Obr. č. 5

Obr. č. 6

Obr. č. 7

JÁN MIKLEŠ

Informácia z medzinárodnej vedeckej konferencie

17. januára 2007 usporiadala Univerzita Mateja Bella v Banskej Bystrici, Katedra pedagogiky a Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici medzinárodnú vedeckú konferenciu na tému: **Ján Mikleš – významná osobnosť dejín slovenskej pedagogiky /1911-1997/, venovanú 10. výročiu úmrtia.**¹

PhDr. Ján Mikleš, CSc., bol banskobystričským vysokoškolským profesorom a bádateľom, znalcom dejín školstva, pedagogiky a filozofie. Svojimi skúsenosťami a vedomosťami pôsobil v praxi a vo výskume ako vedec, filozof, pedagóg a prekladateľ. Znalosťou klasických jazykov sa mu otvorili možnosti na poli vedecko-výskumnej a prekladateľskej práce, v ktorej sa zamerával predovšetkým na humanisticky a reformne orientovaných predstaviteľov dejín školstva na Slovensku. Rozumel pôvodným textom, význam ktorých vedel pretlmočiť do súčasného jazyka /nielen diela Jána Amosa Komenského, ale aj diela ďalších slovenských pedagógov a filozofov/. Takmer celý svoj život prežil vo svojom milovanom meste Banská Bystrica. Bol nositeľom Radu T. G. Masaryka.

Ján Mikleš bol osobnosťou, ktorá si zaslúži osobitnú pozornosť, a to nielen zo strany vedcov, pedagógov a študentov, ale aj zo strany kultúrnej verejnosti, nakoľko ešte donedávna bola jeho osobnosť nedocenená.

Konferencia mala veľmi bohatý program. Príspevky odborníkov priblížili osobnosť Jána Mikleša po všetkých stránkach, nielen ako človeka, jeho život a prácu, ale predovšetkým ako erudovaného odborníka. Počas obedňajšej prestávky delegácia účastníkov medzinárodnej konferencie položila kyticu kvetov na jeho hrob na Evanjelickom cintoríne v Banskej Bystrici. Potom konferencia pokračovala podľa programu. Na záver bola prezentácia bibliografie a nasledovala diskusia.

¹ Príspevky z konferencie budú uverejnené v samostatnom zborníku.

 <p>PEDAGOGICKÁ FAKULTA UNIVERZITY MATEJA BELA BANSKÁ BYSTRICA</p>		
<p>Katedra pedagogiky Pedagogickej fakulty UMB v Banskej Bystrici a Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici</p> <p>Vás pozývajú</p> <p>na medzinárodnú vedeckú konferenciu</p> <p>JÁN MIKLEŠ (1911-1997)</p> <p>významná osobnosť dejín slovenskej pedagogiky</p> <p>ktorá sa uskutoční</p> <p>17. januára 2007 v spoločenskej sále ŠVK</p> <p>Vedecký garant konferencie Doc. PhDr. Dagmar Kováčiková, CSc.</p> <p>Odborný garant konferencie PhDr. Oľga Lauková</p> <p>Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici, Ul. Lazovná 9</p>		
<p>Program konferencie</p> <p>9.00 - 9.15 prezentácia účastníkov konferencie 9.15 - 9.30 otvorenie konferencie Prof. PhDr. Beáta Kosová PhD., rektorka Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici</p> <p>9.30 - 9.55 Doc. PhDr. Dagmar Kováčiková, CSc. Ján Mikleš – pedagóg a vedec (Život a dielo J. Mikleša) 9.55 – 10.15 Prof. PhDr. Jozef Pšenák, CSc. Prínos profesora Mikleša pre rozvoj slovenskej kmenológie 10.15 - 10.35 Prof. PhDr. Pavol Martuliak, CSc. Pedagogická činnosť Jána Mikleša 10.35 – 10.50 Prof. PhDr. Milan Hamada, DrSc. Ján Mikleš ako historik slovenskej filozofie 10.50 - 11.20 prestávka</p> <p>11.20 – 11.35 PaedDr. Vlasta Cabanová, PhD. Ján Mikleš a jeho prínos pre rozvoj dejín predškolskej pedagogiky 11.35 - 11.50 Doc. PhDr. Bronislava Kasáčová, CSc. Ján Mikleš a rozvoj predškolskej pedagogiky 11.50 – 12.05 PhDr. Oľga Lauková Ján Mikleš a jeho korešpondencia 12.05- 12.20 PhDr. Vladimír Michalička, CSc., PhDr. Daniela Vaněková Pozostalosť J. Mikleša v Múzeu školstva s pedagogiky 12.20 - 12.55 obedňajšia prestávka</p> <p>12.55 – 13.10 Zsolť Vesetróczy Ján Mikleš a maďarská tlač 13.10 – 13.25 Prof. PhDr., Dr.h.c. Július Alberty CSc. Osobné spomienky 13.25 - 13.40 Prof. Milan Jurčo, CSc., Dlh voči osobnosti je nesplateľný 13.40 - 13.55 Prof. PhDr. Ján Findra, DrSc., Človek Ján Mikleš 13.55 – 14.05 Prezentácie bibliografie Diskusia. Neprihlásené príspevky.</p> <p>Organizačné pokyny</p> <p>Počas obedňajšej prestávky delegácia účastníkov medzinárodnej konferencie položí kyticu kvetov na hrob Jána Mikleša na Evanjelickom a.v. cintorine v Banskej Bystrici, Lazovná ulica č. 48.</p> <p>Účastnícky poplatok konferencie 200.- Sk účastníci uhradia pred začiatkom konferencie. Zahŕňa organizačné náklady spojené so zariadením priebehu konferencie a náklady na vydanie zborníka, ktorý Vám bude po vydaní doručený.</p>		

Zlatica Pytlová

TÝŽDEŇ SLOVENSKÝCH KNIŽNÍC V UNIVERZITNEJ KNIŽNICI V BRATISLAVE

8. ročník Týždňa slovenských knižníc sa uskutočnil v dňoch 26. marca – 1. apríla 2007.

Pri tejto príležitosti udelila Univerzitná knižnica v Bratislave svojim čitateľom amnestiu, čiže celý týždeň mohli vracať oneskorené výpožičky bez vyberania sankčných poplatkov.

Naša knižnica, tak ako aj po minulé roky, pripravila pre svojich čitateľov a návštevníkov širokú ponuku podujatí. Už prvý deň, 26. 3. 2007,

UKB otvorila pre svojich čitateľov novú PC študovňu s 24 pracovnými stanicami vybavenými Windows Xp, ktorú možno nájsť na 2. poschodí, na Michalskej ulici. Sprístupňujeme v nej katalógy a databázy knižnice, sieťové zdroje informácií licencované pre knižnicu a voľne prístupné sieťové zdroje informácií. V dopoludňajších hodinách budú v tejto študovni prebiehať školenia pre vlastných zamestnancov alebo pracovníkov iných knižníc a popoludní môžu jej vymoženosti využívať všetci tí, ktorí majú základné znalosti z práce s počítačom a databázami.

Ešte v ten istý deň sa záujemcovia mohli oboznámiť s ukážkami z digitalizovaného generálneho katalógu UKB. Katalóg obsahuje diela, ktoré má knižnica vo fondoch od jej vzniku, od roku 1919. Záznamy sú usporiadané abecedne podľa priezviska a mena autora alebo podľa prvého slova z názvu diela. Katalóg umožňuje čitateľom priamo si objednať potrebný dokument.

Od 27. 3. 2007 a každý ďalší deň, až do 30. 3. 2007, sa mohli naši používatelia oboznámiť s databázami a licencovanými zdrojmi.

28. 3. 2007 bola nainštalovaná výstava francúzskych kníh z rôznych tematických oblastí, dar Francúzskeho veľvyslanectva, ktoré si čitatelia môžu požičať prezenčne aj absenčne. V popoludňajších hodinách usporiadalo INFO USA stretnutie učiteľov anglického jazyka.

Veľmi zaujímavá bola beseda o knihe s Lenkou Procházkovou, ktorá sa uskutočnila 29. 3. 2007 a bola určená širokej verejnosti.

V rámci motta Týždňa slovenských knižníc "Knižnice pre všetkých" sa zamestnanci knižnice rozhodli pripraviť Deň otvorených dverí 31. 3. 2007 od 9.00 hod. - 15.00 hod. Univerzitná knižnica v Bratislave ponúkla nevšednú možnosť všetkým záujemcom, ktorí v tento deň mohli nahliadnuť aj do neznámych častí zákulisia knižnice a spoznať aj tie zrekonštruované priestory, ktoré nie sú čitateľom bežne prístupné. Zároveň mali šancu bližšie sa oboznámiť so službami knižnice, jej novými technológiami a stretnúť sa s vedúcimi pracovníkmi knižnice, ktorí pohotovo a ochotne odpovedali na rozmanité otázky. Tento deň sa stretol s veľkým záujmom verejnosti, pred knižnicou sa zhromaždilo množstvo záujemcov a keďže nebolo v našich silách uspokojiť všetkých zvedavcov, prisľúbili sme, že takúto akciu radi zopakujeme.

Táňa Popová

ORBIS HELVETICORUM – ŠVAJČIARSKA KNIHA A JEJ STREDOEURÓPSKY SVET

Medzinárodná vedecká konferencia s týmto názvom sa konala v dňoch 24. - 26. apríla 2007 v Smoleniciach. Cieľom konferencie bolo skúmať prenikanie švajčiarskej literárnej a širšej - vydavateľskej, resp. tlačiarenskej produkcie v 16. - 19. storočí do krajín strednej Európy a jej vplyv na kultúrny a spoločenský vývoj v týchto krajinách. Zámer usporiadať konferenciu na túto tému sa stretol so záujmom a podporou doma i v zahraničí. Spolu s Historickým ústavom SAV a Slovenskou historickou spoločnosťou pri SAV (hlavnými usporiadateľmi) sa na usporiadaní konferencie rozličnými spôsobmi podieľali nadácie Pro Helvetia a Pro Historia, Veľvyslanectvo Švajčiarskej konfederácie v Slovenskej republike, Slovenské národné múzeum – pobočka Červený Kameň a Univerzitná knižnica v Bratislave. V prípravnom výbore pracovali domáci i zahraniční odborníci. Na konferenciu bolo prihlásených spolu 31 referátov zo šiestich krajín – zo Švajčiarska, Nemecka, Českej republiky, Maďarska, Poľska a zo Slovenskej republiky.

Konferenciu otvorili veľvyslanec Švajčiarskej konfederácie v SR Josef Aregger, ktorý nad ňou prevzal aj záštitu a podpredseda SAV Dušan Kováč, na otvorení vystúpil s prejavom podpredseda Zahraničného výboru Národnej rady SR Jozef M. Rydlo (pracovník Univerzitetnej knižnice v Bratislave). Pracovný program konferencie, prebiehajúci v dvoch, resp. troch konferenčných jazykoch (v nemčine a slovenčine, resp. češtine), obohatila exkurzia na hrad Červený Kameň.

Odborný program, resp. prihlásené referáty boli rozdelené do troch tematických blokov. V prvom bloku bolo predstavené samotné Švajčiarsko ako európske kultúrne a tlačiarenské centrum: významní vydavatelia, tlačiarne a tlačiarne, osobnosti, ktoré vo Švajčiarsku trvale alebo prechodne pôsobili, knižná kultúra jednotlivých miest (Bazileja, Zürichu, Ženevy). Druhý blok, s názvom Švajčiarska kniha v stredoeurópskom prostredí, bol venovaný šíreniu a recepcii kníh zo Švajčiarska v jednotlivých krajinách: náboženskej a svetskej literatúre, tvorbe jednotlivých autorov; predmetom pozornosti bolo zastúpenie a skladba kníh zo Švajčiarska v šľachtických knižniciach, meštianskych knižniciach a pod. V treťom bloku sa združili referáty zamerané na výskum helvetík v knižných zbierkach v jednotlivých krajinách. Príspevky, ktoré odzneli na konferencii, priniesli mnoho zaujímavých poznatkov a poskytli plastický obraz o švajčiarskej literárnej a širšej knižnej produkcii, o jej zastúpení a pôsobení v strednej Európe. Budú uverejnené v zborníku z konferencie.

Najväčším počtom referátov (17) sa na konferencii prezentovala usporiadateľská krajina – Slovenská republika. Referáty pripravili odborníci z Historického ústavu SAV, Slavistického ústavu J. Stanislava SAV, z Univerzity Komenského, Trnavskej univerzity, Slovenského banského múzea v Banskej Štiavnici a z viacerých slovenských knižníc (Slovenskej národnej knižnice, Univerzitetnej knižnice v Bratislave, Ústrednej knižnice SAV, Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici a Štátnej vedeckej knižnice v Košiciach.)

Predmetom týchto referátov bolo šírenie, zastúpenie a využívanie diel švajčiarskej literatúry a knižnej kultúry na území Slovenska. Táto téma sa prezentovala jednak vo všeobecnej rovine (I. Kollárová: Recepcia švajčiarskej vydavateľskej produkcie na slovenskom území v druhej polovici 18. storočia) a jednak z čiastkových aspektov: vo vzťahu k jednotlivým osobnostiam a ich tvorbe (D. Škoviera: Johannes Antoninus Cassoviensis a Erasmus Rotterdamský, E. Frimmová: Erasmus Rotterdamský a Slovensko, L. Kačic: Franz Joseph Leonti Meyer von Schauensee a jeho hudobné dielo na Slovensku, I. Zmeták: Habitus Josta Ammana v stredoeurópskom kontexte, K. Fircáková: Literárna tvorba Johanna Heinricha Zschokkeho na Slovensku), k jednotlivým druhom literatúry (M. Kamenický: Švajčiarske knihy a slovenské baníctvo v 16. - 18. storočí), k zastúpeniu helvetík v dobových knižniciach (G. Žibritová: Švajčiarske vydania v najstarších knižniciach na území Slovenska, V. Čičaj: Švajčiarska kniha a súkromná meštianska knižnica

v novoveku, K. Komorová: Knihy švajčiarskej proveniencie v šľachtickej knižnici, H. Saktorová: Helvetiká v knižnici palatína Juraja Thurzu, M. Kujovičová: Helvetiká v knižnici Rudolfa Pálffyho na hrade Červený Kameň, K. Mészárosová: Helvetiká v jezuitských knižniciach, A. Matejková: Knihy švajčiarskej proveniencie v Lyceálnej knižnici v Banskej Štiavnici). V ďalších referátoch sa venovala pozornosť výskytu helvetík v súčasných historických knižničných fondoch (M. Bôbová: Helvetiká 16. storočia na území Banskej Bystrice, A. Szeghy: Tlače 16. storočia švajčiarskej proveniencie vo fondoch Štátnej vedeckej knižnice v Košiciach). Z názvov viacerých referátov je zrejmé, že predmetná problematika v nich bola predstavená aj z regionálnych aspektov. Do tejto skupiny sa zaraďuje tiež referát M. Čelku Banská Štiavnica a regióny Švajčiarska vo svetle historických (archívnych – pozn. aut.) prameňov z 15. - 18. storočia.

Na záver niekoľko slov o účasti Univerzitnej knižnice v Bratislave na konferencii. Na otvorení konferencie sa zúčastnila skupina pracovníkov na čele s riaditeľom úseku pre knižničnú činnosť Dušanom Lechnerom; spomenuli sme už, že s prejavom vystúpil poslanec NR SR a pracovník knižnice Jozef M. Rydlo. V odbornom programe bola knižnica zastúpená tromi referátmi (pripravili a predniesli ich K. Fircáková, M. Kujovičová a K. Mészárosová). Účastníkom konferencie sa ponúkla možnosť navštíviť knižnicu a prezrieť si jej renovované priestory; po skončení konferencie túto možnosť využili viacerí zahraniční účastníci. No a napokon – knižnica sa zaradila medzi usporiadateľov konferencie.

Kamila Fircáková

DNI RETROSPEKTÍVNEJ BIBLIOGRAFIE

Dňa 15. mája 2007 sa v priestoroch Slovenskej národnej knižnice v Martine uskutočnilo odborné pracovné stretnutie pod názvom *Dni retrospektívnej bibliografie 2007*. Na seminári sa zúčastnili predstavitelia riešiteľských pracovísk Národného bibliografického ústavu SNK v Martine, Univerzitnej knižnice v Bratislave, Štátnych vedeckých knižníc v Banskej Bystrici, Košiciach a Prešove.

Pracoviská zaoberajúce sa výskumom dejín knižnej kultúry a riešiace úlohy a projekty súvisiace s problematikou retrospektívnej bibliografie na Slovensku tu prezentovali dosiahnuté výsledky za uplynulý rok, pričom načrtli i možnosti a prognózy ďalšieho výskumu.

Na úvod seminára predniesla Mgr. Zlatica Pytlová, vedúca kabinetu retrospektívnej bibliografie UKB, správu o činnosti tohto pracoviska za rok 2006 a informovala zúčastnených o plánovaných úlohách kabinetu na rok 2007. Katarína Pekařová, Mgr. Bronislava Svobodová a Mgr. Petronela Bulková predstavili projekty, na ktorých oddelenie pracuje. Sú to elektronické databázy – *Bibliografia článkov z výročných školských správ z územia Slovenska 1918/1919-1952/1953* a *Biografie vo výročných školských správach 1918/1919-1952/1953*. Tieto sú pre používateľov voľne dostupné na webovej stránke Univerzitnej knižnice.¹ Účastníci sa dozvedeli podrobnejšie informácie o štruktúre databáz a práci s nimi, pričom sa oboznámili aj s výsledkami spracovávania tohto typu dokumentov v Univerzitnej knižnici v Bratislave. Hovorilo sa aj o ďalších prístupoch a koncepciách ich spracovávania v Nemecku, Maďarsku, Veľkej Británii a Českej republike.

V rámci prezentácie pracovísk UKB, ktoré sa zaoberajú výskumom dejín knižnej kultúry, hovorila PhDr. Klára Mészárosová o aktivitách kabinetu rukopisov, starých a vzácných tlačí Univerzitnej knižnice v Bratislave. V uplynulom období sa v kabinete, popri konzultačných službách súvisiacich s prevádzkou študovne starých a vzácných tlačí, realizovali práce na viacerých projektoch. Bol to projekt skenovania judaík a príprava materiálu pre účely databáz – Inkunábuly v UKB a Emblémové knihy v UKB, pričom kabinet participoval aj na viacerých výstavách.

Doc. PaedR. Miloš Kovačka, PhD. sa vyjadril vo svojom príhovore k výsledkom a záverom 11. bibliografickej konferencie a k pripravovanej bibliograficko-genealogickej databáze. V súvislosti s uchovávaním informá-

¹ Bibliografia článkov z vŕs z územia Slovenska 1918/1919 – 1952/1953 <http://phobos.ulib.sk/wwwisis/clankyVSS.htm> a Bibliografie vo výročných školských správach – <http://phobos.ulib.sk/wwwisis/bibliografiaVSS.htm>.

cií, ktoré sú súčasťou webových stránok, podčiarkol dôležitosť projektu web archívu, pričom poukázal na problém obrovskej kvantity webových dát a potrebu starostlivého výberu archivovaných stránok. S problematikou uchovávaní elektronických dokumentov úzko súvisí aj naša legislatíva. Doc. Kovačka zdôraznil potrebu súladu v tejto oblasti, najmä v pôsobnosti autorského zákona a zákona o povinnom výtlačku. Na záver pozitívne zhodnotil publikáciu Petra Voita – *Encyklopedie knihy*, ktorá obsahuje vyše 2400 hesiel s prehľadom odbornej publikovanej literatúry. Titul vyšiel na jeseň minulého roka v pražskom nakladateľstve Libri a predstavuje prehľadný manuál k dejinám knižnej kultúry, ktorý sa môže stať užitočnou pomôckou i pre slovenských knihovníkov.

PhDr. Lubomír Jankovič, PhD. z redakcie projektov Pamäť sveta a Pamäť Slovenska informoval zúčastnených o budovaní digitálnej edície Poklady knižnej kultúry a dokumentárneho dedičstva Slovenskej národnej knižnice, v rámci ktorej prebiehali práce na digitalizácii antifonárov IV. a V. Oboznámil zúčastnených aj s ďalšou databázou pod názvom *Elektronická knižnica Milana Hodžu*.

Výsledky činnosti pracovísk slovenskej národnej retrospektívnej bibliografie NBÚ v Martine prezentovali Mgr. Klára Komorová, PhD., PhDr. Miroslava Domová a MVDr. Sumková.

Mgr. Klára Komorová, PhD. informovala o ukončení redakcie doplnkov série Tlač 16. storočia zachované vo fondoch františkánskych knižníc a redakcie Bibliografie tlačí 18. storočia vydaných na území Slovenska v rozsahu približne 12 tisíc záznamov. Ďalej oboznámila kolegov s priebehom putovnej výstavy Modrá krv, tlačiarenská čerň, ktorá sa stretla s mimoriadnym úspechom u nás i v zahraničí a s ďalším postupom pri vytváraní Bibliografie tlačí 19. storočia vydaných na území Slovenska. Venovala sa i metodickým otázkam a perspektívam, týkajúcich sa zavádzania formátu MARC 21 do praxe pri spracovávaní starých tlačí a v tejto súvislosti vyzvala kolegov k vzájomnej spolupráci a diskusii. PhDr. Miroslava Domová hovorila o činnostiach súvisiacich s publikovaním ďalšieho ročníka zborníka KNIHA a komplikáciách s budovaním databázy dejín knižnej kultúry. MVDr. Eva Sumková priblížila projekt Digitalizácia periodík vychádzajúcich na území Slovenska od najstarších čias až do roku 1980, ktorý by mal vytvoriť prechod k periodikám vychádzajúcim v súčasnosti. Do jesene tohto roka by sa mala zvládnuť retrokonverzia záznamov zo starších publikovaných bibliografií Michala Fedora⁴, Márie Kipsovej⁵ a Michala Potemru⁶, pričom by malo nasledovať odstraňovanie duplicit v databáze a skenovanie jednotlivých titulov časopisov.

² FEDOR, M. Bibliografia periodík na Slovensku v rokoch 1939-1944. Martin : MS, 1969.

³ KIPSOVÁ, E. Bibliografia slovenských a inorečových novín a časopisov z rokov 1919-1938, Martin : MS, 1968.

⁴ POTEMLA, M. Bibliografia slovenských novín a časopisov do roku 1918. Martin : MS, 1958.

O aktivitách pracoviska retrospektívnej bibliografie v ŠVK v Banskej Bystrici hovorila Mgr. Mária Bôbová. Oddelenie popri poskytovaní konzultačných služieb a lektorovaní pokračuje v spracúvaní vlastného fondu do katalógu Staré a vzácne tlače z fondu ŠVK v Banskej Bystrici a Seminárnej knižnice Rímskokatolíckeho biskupského úradu v Banskej Bystrici. Priebežne sa dopĺňa aj databáza Tlače 16. storočia na území mesta Banská Bystrica. Oddelenie realizovalo v priestoroch knižnice aj výberový seminár, týkajúci sa dejín knižnej kultúry pre študentov histórie na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici. Mgr. Bôbová oboznámila účastníkov aj s pripravovanou konferenciou *Cirkevné knižnice a ich význam v spoločnosti*, ktorá sa uskutoční na jeseň tohto roku.

Mgr. Angela Stahovcová z pracoviska retrospektívnej bibliografie ŠVK Košice vo svojom príspevku informovala o spracovávanom súbore slovacikálnych tlačí 16. storočia vo fondoch knižnice a tlačiach 17.- 18. storočia neslovacikálneho charakteru. Mgr. Katarína Barriová referovala o plnení úlohy Bibliografia článkov z inorečových novín a časopisov vychádzajúcich na Slovensku z rokov 1901-1918 so zameraním na východné Slovensko. Databáza s rovnomeným názvom prechádza konverziou do systému Aleph.

S hodnotiacou správou vystúpila Mgr. Marcela Domenová z bibliografického oddelenia ŠVK Prešov. Venovala sa spracovávaniu bohemík 18. a 19. storočia a tlačí 16. storočia v ŠVK Prešov a výsledkom heuristického výskumu vo fondoch grécko-katolíckeho biskupstva a rímsko-katolíckeho farského úradu. Prezentovala aj nové publikácie knižnice⁷, novootvorenú Slovanskú študovňu i odborný seminár a rovnomennú výstavu pod názvom Historické tlače a periodiká prešovskej proveniencie s podnázvom Prešovskí tlačiarci a vydavatelia 17. - 21. storočia.

Na záver podujatia poďakovala Mgr. Klára Komorová, PhD. všetkým účastníkom stretnutia za prednesené príspevky obsahujúce aktuálne informácie o projektoch, prostredníctvom ktorých jednotlivé pracoviská participujú na plnení úloh slovenskej národnej retrospektívnej bibliografie.

Petronela Bulková

⁵ DOMENOVÁ, Marcela. Z minulosti a súčasnosti knižnej kultúry Prešova. Prešov : ŠVK, 2007. 180 s.; DOMENOVÁ, Marcela. Tlače 16. storočia vo fonde ŠVK Prešov. Prešov : ŠVK, 2007. 68 s.; SOCHA, Michal. Register Nových obzorov. Prešov : ŠVK, 2007. 218 s.

BOLI SME NA KONFERENCII alebo INFORUM 2007

Podobne ako minulý rok, tak i tohto roku sa zamestnanci Univerzitetnej knižnice v dňoch 22. – 24. 5. 2007 zúčastnili medzinárodnej konferencie o profesionálnych informačných zdrojoch INFORUM 2007. Program bol veľmi rozmanitý a pestrý. Účastníci mali možnosť oboznámiť sa s novými technológiami a nástrojmi pre elektronické informačné zdroje a služby, profesionálnym rastom informačných pracovníkov, projektom Európskej digitálnej knižnice a inými podobnými projektmi vo svete, portálovými riešeniami prístupu k odborným informačným zdrojom, ako i novinkami vo vyhľadávaní na internete, zefektívnením prístupu k elektronickým informačným zdrojom alebo integráciou elektronických kníh do ponuky informačných služieb.

Tradičnou súčasťou konferencie boli i prezentácie posterov a vydavateľstiev elektronických zdrojov – ako napríklad Oxford University Press, Elsevier, ProQuest, Springer, Wiley, ScienceDirect, Thomson Gale, Knovel a mnohých ďalších v tzv. infostánkoch.

Hlavnému programu konferencie predchádzali i dva pondelňajšie workshopy na témy Vyhľadávanie citácií a Hlavné nástroje Web 2.0.

Konferenciu otvoril opäť Vladimír Karen – riaditeľ spoločnosti Albertina icome a hlavný organizátor Infora. Ani tento rok sa nenechal zahanbiť a pre účastníkov konferencie si opäť pripravil vtipný otvárací príspevok. Spolu s kolegami z krúžku technikov z Opatova predstavil vynález Aip Computer Tomatograph – akési perpetuum mobile, ktoré sa vraj zaoberá predovšetkým vylepšením funkcií ľudského mozgu, etickým kódexom atď. Všetko bolo samozrejme vysvetlené a opísané aj praktickými ukážkami. Pokusnými králikmi prístroja sa stali Ludmila Celbová (Národní knihovna ČR) a Vít Richter (Národní knihovna ČR, SKIP ČR). Potom už ale nasledovali seriózne príspevky prinášajúce množstvo cenných a podnetných informácií z rôznych oblastí práce a využitia elektronických informačných zdrojov.

Okrem sekcií orientovaných na všeobecné informačné zdroje pracovali na konferencii i sekcie pre špecializované zdroje v oblasti medicíny alebo sekcia manažmentu informácií a znalostí vo firme.

Zaujímavou bola sekcia Novinky vo vyhľadávaní na internete a svet 2.0 a v nej konkrétne príspevok Petra Goodwina z univerzity v Bedfordshire. Pútavým a vtipným spôsobom objasnil problematiku informačnej gramotnosti a informačného správania súčasných študentov vysokých škôl. Poukázal na charakteristiky generácie súčasných študentov – sú samostatní,

nečítajú návody, vyžadujú jednoduché nástroje a dávajú kladú veľký dôraz na vizuálnu stránku. Zároveň sú zvyknutí využívať množstvo nástrojov „webu 2.0“, nástroje postavené na kooperácii v komunite. Napriek tomu však potrebujú pomoc v oblasti korektného vyhľadávania a používania kľúčových slov, je potrebné podporovať u nich kritické myslenie a riešiť s nimi otázky etického prístupu k informáciám a ich využívaniu. Na záver odporučil s novými nástrojmi experimentovať, viac sa venovať vizuálnej stránke prezentovaných informácií a akceptovať súčasné správanie používateľov – „len“ ponúkať nové riešenia a možnosti.

Ďalšou zaujímavou témou tejto sekcie bolo blogovanie. Filip Vojtášek sa v príspevku zaoberal problematikou odborného blogu. Zdôraznil nutnosť použitia štatistik návštevnosti blogu, hlavne návratnosť a vernosť návštevníkov. Autor zdôraznil, že to možno dosiahnuť predovšetkým kvalitou a pravidelnosťou nových príspevkov, dobrým vzájomným prepojením v rámci blogu, dostatkom externých odkazov na blog samotný a podobne.

Vilém Skleňák z Vysoké školy ekonomickej sa pokúsil porovnať sémantický web s konceptom „web 2.0“. Hlavný rozdiel medzi nimi je ich vznik. Sémantický web je vízia, ktorá je ďalej naplňovaná, zatiaľ čo „web 2.0“ ako pojem sa snaží opísať trend a nové možnosti. Ide o paralelné procesy, kde web 2.0 je zameraný na uľahčenie prístupu a rozšírenie možnosti používateľa, sémantický web je víziou strojového riešenia. Spojením postupov webu 2.0 s webom sémantickým by mohol vzniknúť web 3.0. Budúci trend možno v oblasti vyhľadávania vidieť v alternatívnych vyhľadávacích nástrojoch typu Kartoo, Quintura, KwMap, WhoNU alebo SWoogle.

V sekcii Európska digitálna knižnica a podobné projekty vo svete sme mali možnosť oboznámiť sa napríklad s Národnou digitálnou knižnicou v Kórei. Chi-lu Lee zo spomínanej knižnice podrobne predstavila všetky databázy, ktoré v súčasnej dobe zahŕňujú približne 90 miliónov digitalizovaných položiek. Väčšina obsahu je indexovaná, prepojená s ďalšími externými databázami a fulltextovo prehľadateľná.

Podobný príspevok predniesol i Wei Dawei z National Library of China. Účastníkom konferencie priblížil obsah Digital Library of China s veľkosťou neuveriteľných 120TB.

Nezanedbateľnou a veľmi potrebnou súčasťou knižničnej práce je i profesionálny rast informačných pracovníkov. Na túto skutočnosť poukázal i Russel Bailey z vysokoškolskej knižnice v Providence, USA. Úloha knihovníkov a informačných pracovníkov sa v súčasnej dobe mení, a to hlavne v prípade univerzitných knižníc. Zatiaľ čo zamestnanci týchto inštitúcií starnú, vekový priemer ich používateľov je stále rovnaký, pretože sa priebežne objavujú noví študenti, ktorí majú však úplne iné požiadavky a prístup ako títo knihovníci – radi by navštevovali knižnicu v iný čas,

preferujú iný druh dokumentov (elektronický namiesto papierového) a vyžadujú okamžité výsledky a odpovede na svoje otázky. Informační pracovníci majú tiež veľkú nevýhodu – musia sa pomaly a častokrát i zložito adaptovať na súčasný „digitálny vek“, zatiaľ čo ich používatelia – študenti, sa v ňom v podstate narodili. Pokiaľ ale majú knihovníci a informační pracovníci i naďalej plniť svoje poslanie, je nevyhnutné, aby sa týmto novým trendom prispôbili. Musia teda poskytovať integrované (a pokiaľ možno okamžité) služby, držať krok s modernými technológiami a sledovať aktuálne trendy.

Doktor Bailey sa vo svojom príspevku venoval tiež problematike „open access“ – okamžitému a neobmedzenému prístupu k informáciám, predovšetkým k výukovým a vzdelávacím materiálom. Ako príklad spomenul Directory of Open Access Journals (báza odkazov na plné texty odborných časopisov a ich článkov), Google Books (skenovanie a sprístupňovanie plných textov kníh), Google Scholar (vyhľadávací nástroj, ktorý indexuje texty, ktoré nie sú verejne dostupné – od článkov až po dizertačné práce) alebo Librarian's Internet Index (portál zhromažďujúci vybrané odkazy relevantné pre knihovníkov a informačných profesionálov).

V sekcii efektívneho sprístupnenia elektronických informačných zdrojov sa Radovan Kačín z Katedry systémovej analýzy na VŠE v Prahe zaoberal otázkou, prečo používatelia nevyužívajú elektronické informačné zdroje. Táto otázka trápi knižnice a informačné inštitúcie už dlhšiu dobu, nakoľko tieto zdroje nie sú lacné a je škoda, keď o ne používatelia nejavia záujem.

Vysvetlení tejto situácie autor predniesol hneď niekoľko:

- používatelia zdroje jednoducho nepotrebujú – študentom na vypracovanie seminárnej práce postačí Google,
- hľadajú si zdroje iným spôsobom – napríklad si titul objednávajú cez internetové kníhkupectvo,
- o službách jednoducho nevedia – zdroje sú buď nedostatočne spropagované alebo ide o zlyhanie na strane knižníc, teda že sú zdroje chybné alebo nekvalitné.

Bolo by preto potrebné analyzovať a optimalizovať vnútorné procesy knižnice, usilovať sa o transparentosť a podceniť by sa nemalo ani získavanie podnetov, porovnávanie s inými poskytovateľmi a podobne.

Výsledky hlasovania o ceny Inforum boli vyhlásené a ceny odovzdané opäť na Infokoncerte. Hlavnú cenu tento rok získala Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči za projekt Digitálna knižnica. Dostala najviac hlasov od vyše 600 účastníkov konferencie, medzi ktorými nechýbali uznávaní knihovníci z Českej republiky, USA, Nemecka, Veľkej Británie, Luxemburska, Rumunska, Litvy, Kórey, Číny, Maďarska, Rakús-

ka, Slovenska, Talianska, Poľska, Bulharska, Lotyšska, Srbska a ďalších krajín.

Ďalšími ocenenými bol projekt Odborovej brány knihovníctva a informačnej vedy z ČR ako i Archív záverečných prác Masarykovej univerzity.

Katarína Gabovičová

Z KAŽDÉHO ROŽKA TROŠKA ALEBO KRÁTKA SPRÁVA Z MEDZINÁRODNÉHO SEMINÁRA CASLIN 2007

Univerzitná knižnica v Bratislave (UKB) organizovala po prvýkrát medzinárodný seminár CASLIN v roku 1995 na Smolenickom zámku na tému Knižničné konzorciá. Voľba pripraviť tento ročník, v poradí už štrnásty, padla znova na UKB. Nosnou témou seminára boli Informačné technológie a komunikácia vedeckých poznatkov.

Podujatie sa začalo pripravovať už v septembri 2006. Programový výbor v zložení Andrew Lass z USA, Martin Svoboda z ČR, Martin Lhoták z ČR, Petr Žabička z ČR, Jela Steinerová, Tibor Trgiňa, Alojz Androvič a Dušan Lechner, mal za úlohu zabezpečiť náplň odbornej časti programu, teda hlavne kvalitných prednášajúcich.

Úlohou organizačného výboru bolo nájsť vhodné miesto konania, ktoré by vyhovovalo kapacitou prednáškovvej sály a ubytovania, ale zároveň aj úrovňou poskytovaných služieb, starať sa o pravidelnú aktualizáciu webovej stránky seminára, sledovať registráciu, vystavovať faktúry, oslovovať sponzorov, komunikovať s nimi, pripraviť konferenčné materiály, zorganizovať výlet pre účastníkov, zabezpečiť večerný program, usporiadať slávnostnú recepciu v UKB a množstvo ďalších drobných úloh, ktoré bolo potrebné splniť pre hladký priebeh celej akcie. Členmi organizačného výboru boli: Alojz Androvič, Aneta Bartková, Mária Džavíková, Miroslava Grešková, Jana Jelínková, Katarína Kinčíková, Soňa Minárová a v posledných dňoch naše rady rozšíril Tomáš Fiala. Na tomto mieste by som sa chcela poďakovať aj ďalším našim kolegom, ktorých mená som nespomenula, ale taktiež prispeli k úspešnému zvládnutiu akcie.

Termín konania tohoročného CASLINu bol 3. – 7. jún a miestom konania hotel Stupava v meste s rovnomenným názvom. Na seminár sa

prihlásilo 78 účastníkov, ktorí do Stupavy prišli už v nedeľu. Na privítanie sa konal spoločenský večer, ktorý sponzorovala firma Microform s. r. o.

Odborný program začal v pondelok ráno. Seminár otvoril Michael Huff z Veľvyslanectva USA vo Viedni a generálny riaditeľ UKB Tibor Trgiňa. Prvý deň mal podnázov „Koncepty, vízie“, prednášatelia sa venovali možnostiam publikovania vedeckých poznatkov a problematike elektronických časopisov. Na začiatku seminára vystúpil so svojou prednáškou Brian Rosenblum z USA. Zaoberal sa akademickými knižnicami, ktoré by mohli zohrať svoju úlohu aj ako vydavatelja. V popoludňajšej časti seminára zaujal nielen obsahom, ale aj spôsobom prednesu Sasha Skenderija taktiež z USA, s prednáškou Právnická knižnica 2.0. Informoval o nových službách, ktoré by mohla knižnica poskytovať svojim používateľom. Dôraz kládol hlavne na to, že knižnica nemôže čakať na používateľa, ale ona ho musí hľadať a svoje služby prispôbovať jeho potrebám, ak chce prežiť na informačnom trhu. Nemenej zaujímavé boli aj vystúpenia našich českých a slovenských kolegov. Priestor prezentovať svoje výsledky dostali aj doktorandi z Katedry knižničnej a informačnej vedy Univerzity Komenského v Bratislave, ale aj iných študijných odborov.

Druhý deň odborných prednášok mal podnázov “Nástroje, pramene.” V tomto bloku vystúpil aj Patrick Danowski z Nemecka, ktorý hovoril o Web 2.0 a Knižniciach 2.0. Pre jeho výzor ho účastníci nazvali Knihovník 2.0. Príspevky ďalších prednášateľov sa venovali open-source nástrojom, blogovaniu, widgetom a gadgetom, vyhľadávaniu vo Web 2.0. Všetky abstrakty, prezentácie a plné texty prednášok sú zverejnené na <http://indico.ulib.sk>, taktiež tam možno nájsť fotografie z oficiálnych aj neoficiálnych častí seminára, k dispozícii sú aj kontakty na jednotlivých prednášajúcich.

Tento ročník mal aj jednu premiéru, ktorou bolo audiovizuálne spojenie s profesorom Lassom z USA, ktorý bol nielen pri zrode projektu CASLIN, ale každoročne sa aktívne podieľa na jeho príprave. Žiaľ, tentoraz nemohol pricestovať zo zdravotných dôvodov. Spojenie bolo úspešné.

Deň sa ukončil príjemným posedením v prírode.

Tretí deň seminára si účastníci mohli vybrať z troch workshopov: „Knihovníci ako odľahčovateľia informačného preťaženia“, ktorý viedol Sasha Skenderija, ďalšou témou boli „Knižnice ako vydavatelja“, viedol ho Brian Rosenblum a poslednou témou bola „Knižnica 2.0 – revolúcia

alebo ...?“, vedúcim bol Patrick Danowski. Podrobné poznámky si robili hlavne reportéri stanovení pre každú tému. Pred obedom sme sa všetci spolu stretli a úlohou reportérov bolo informovať ostatných o záveroch, ku ktorým workshop dospel. Tak ako predchádzajúce dni, ani tento deň sa nezaobišiel bez podnetnej diskusie. Prezentácie z workshopov sú zverejnené na už spomínanej stránke seminára.

Po obede nás čakal výlet na Devín s podrobným výkladom sprievodkyne.

Na počesť všetkých účastníkov bola v UKB v Lisztovej záhrade pripravená recepcia.

Všetci sa tešili na záver seminára, na už tradičnú panelovú diskusiu zvanú „Akvárium“. Pýtate sa, prečo akvárium? V strede miestnosti bol stôl, ku ktorému pristúpili odborníci z účastníkov, ktorí sa vyjadrovali k otázkam, ktoré sa počas seminára ukázali ako najdiskutovanejšie.

Boli to hlavne tieto témy:

- knižnice verzus google,
- knižnice ako vydavateľstvá,
- poznáme svojich používateľov,
- budúcnosť integrovaných knižničných systémov.

Ak Vás zaujímajú závery, ku ktorým účastníci akvária dospeli, pozrite si videozáznam na stránke seminára, prípadne si prečítajte príspevok Olega Cvika:

<http://univerzita.kniznica.info/drupal/sk/2007-06-14-napisali-o-casline-2007-jana-jelinkova>.

Na záver by som sa chcela ešte raz poďakovať všetkým sponzorom, pretože aj oni sa zaslúžili o hladký priebeh podujatia. Naša vďaka patrí aj pánovi Brídlovi, ktorý tlmočil celé podujatie. Nedovolím si hodnotiť CASLIN ako celok, radšej uvediem e-mailové reakcie, ktoré nám prišli po ukončení podujatia.

„Dobrý den,

chtěla bych vám moc poďekovat za příjemný, výborně organizačně zajištěný pobyt. Mrzí mě, že jsem musela odjet dřív.

Srdečně zdravím

PhDr. Eva Marvanová
Knihovnický institut Národní knihovny ČR“

„...ešte raz veľmi pekne ďakujem za Vašu starostlivosť a perfektne pripravený seminár CASLIN“

Silvia Stasselová

„...ano, i pro me byl letošní CASLIN paměťihodný. Začal tragicky a skončil díky genialitě týmu úžasně, mám opravdový pocit, že jsem se ho také účastnil, byť v jakési zatím ještě podivné podobě. Bylo to pro mně velice dojemné a nemohu to vysvětlit jinak než otřelým poznáním, že v tragických momentech člověk objevuje nová řešení a utvrzuje opravdová přátelství ... Co jsem zatím slyšel, seminář se opravdu povedl a získal nejvyšší počet bodů! Predevčírem jsem měl delší telefonní rozhovor s Martinem Svobodou, tak je tomu tradičně, vracíme se okružní jízdou domů a "drbem", tentokrát ovšem virtuálně. Martin je kritický povahou a takhle vychvalovat seminář jsem ho nikdy neslyšel. "Prostě to nemělo chyby, když něco nebylo, stačilo to říct, chvílku počkat a bylo to." Sasha Skenderija mi psal už během semináře že to bylo úžasné, všichni byli casliňáci, šlo to samospádem "nikdy jsem na ničem takovém nebyl."

Díky a brzy na shledanou

Andy“
(Andrew Lass)

"Hello everyone,

Just wanted to send you all a quick note of thanks for inviting me and supporting my trip to CASLIN this year, and also to Katarina for arranging my ride from the Vienna airport. The folks from the University Library in Bratislava were great hosts and I was really impressed with the conference and it's format. I wish we had more library conferences of this kind in the U.S.--I learned a lot and got to know a number of new colleagues.

If I am in the Czech Republic next summer (which is likely) I would love to attend again, just as a regular attendee.

All best,

Brian"
(Brian Rosenblum)

„Milé kolegyně a kolegovia,

úprimne Vám ďakujem za mimoriadne úsilie na príprave a zabezpečení CASLIN-u. Nielenže som spokojný s organizáciou akcie, bol som šťastný a nadšený obsahom, formou i priebehom. Prispeli sme k dobrému kreditu UKB - (možno viac v zahraničí ako doma ...) a možno sme získali aj niečo do budúcnosti. Bolo to super.

AA „

(Alojz Androvič)

Miroslava Grešková

ECONOMIC HISTORY – zdroj informácií a inšpirácií

Dňa 13. júna 2007 sa uskutočnila prezentácia knižného súboru ECONOMIC HISTORY, ktorý zakúpila Univerzitná knižnica v Bratislave do svojho knižničného fondu. Prezentácia bola spojená s odborným vedeckým seminárom na tému Hospodárske dejiny ako zdroj modernej ekonómie. Podujatie sa konalo na Ekonomickej univerzite v Bratislave v spolupráci s Katedrou ekonomickej teórie Národohospodárskej fakulty a Slovenskej ekonomickej knižnice v Bratislave za účasti vysokoškolských pedagógov a vedeckých pracovníkov. Účastníci mali možnosť nielen získať zoznam titulov 159-zväzkového knižného súboru, ale aj nahliadnuť do jednotlivých monografií či zborníkov. Ing. Vitkovič, PhD. informoval o vybraných publikáciách a autoroch a prezentoval ich aj ako isté východisko pre komplexné štúdium hospodárskych dejín.

Na seminári prebehla aj diskusia k hospodárskym dejinám, k ich základným tézám, novým trendom, ale aj k hospodárskym dejinám Slovenska. Práve tieto knihy otvorili otázku spracovania ekonomických dejín Slovenska. Predpokladáme, že diskusia na túto tému bude pokračovať na odbornej, vedeckej úrovni a že sa nájdu ľudské i hmotné zdroje na spracovanie hospodárskych udalostí a ukazovateľov v historickom kontexte Slovenska v projekte, ktorý si zaslúži celospoločenskú pozornosť.

Knižný súbor bude uložený vo všeobecnej študovni Univerzitnej knižnice v Bratislave a bude prezenčne k dispozícii širokej odbornej verejnosti. Po prejavenom záujme vystavíme knihy nielen u nás, ale aj na pôde Slovenskej ekonomickej knižnice v Bratislave.

Ponúkame Vám príspevok riaditeľa úseku knižničných činností Univerzitnej knižnice v Bratislave, príspevok prorektora Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave a zoznamy vybraných titulov a ich obsahov.

Riaditeľ úseku knižničných činností Univerzitnej knižnice v Bratislave
PhDr. Dušan Lechner

Vaša honorabilita,
vážené dámy, vážení páni, vážení hostia,

na sklonku minulého roka Univerzitná knižnica dostala ponuku na kúpu 159-dielneho súboru kníh vydaných vydavateľstvom Routledge - ECONOMIC HISTORY. Takéto ponuky nie sú časté, či skôr nie je časté, že renomované vydavateľstvo svetového mena pripraví historický rad doku-

mentov k jednej téme jedného vedného odboru. Dôvody sú veľmi prozaické. Zostaviť ucelený prehľad vývoja akéhokoľvek vedného odboru je drahé, a výsledok je neistý. Keď prišla uvedená informácia, začali sme sa bližšie zaujímať o tento vydavateľský čin. Zdal sa nám až neuveriteľný, veď zhmotniť prierez vývoja ekonomiky v jej dynamike a spoločenskom dosahu do rámca ucelenej zbierky najvýznamnejších teórií, ktoré ovplyvnili svet, je viac ako odvážne. Dnešný informačný svet rýchlo reaguje na takéto novinky. Treba konštatovať, že reakcie boli sporadické, ale všetky veľmi kladné. A to udivovalo ešte viac. Okrem odborných hodnotení nás začala zaujímať aj skutočnosť, že vydavateľstvo Routledge pripravilo len obmedzený počet súborov tohto diela. Postupne sa ukázalo, že nízky počet vydaní bol úspešný komerčný ťah. Nám ponúkli kolekciu prostredníctvom Malého centra s. r. o. za mimoriadne zaujímavú cenu. Trhovo uvádzanú cenu by sme nemohli zaplatiť, aj keď väčšina knižníc v zahraničí tak určite urobila. V polovici decembra uplynulého roku sme sa stali majiteľmi tohto súboru kníh o svetovom vývoji ekonomiky. Knihy kupovali najväčšie knižnice sveta a ako vieme, na Slovensku je len jeden súbor. Vydavateľstvo Routledge nepredpokladá v najbližších rokoch opätovné vydanie, preto je táto kolekcia už dnes raritou. Našou úlohou je akvizícia takých dokumentov, ktoré vedia uspokojiť informačné potreby našich používateľov. Na Slovensku máme teda významnú svetovú zbierku vývoja teórie ekonomiky, ktorú budú môcť využiť všetci, ktorí sa zaoberajú jednotlivými segmentmi tohto odboru, prirodzene najmä ekonómovia. S kolegami zo Slovenskej ekonomickej knižnice sme preto prišli prezentovať pozoruhodnú zbierku najprv Vám. Inšpiráciu a odpovede tu nájdete aj filozofi, sociológovia, politológovia.

Milí priatelia, dovoľte mi poďakovať sa všetkým, ktorí sa na tomto dnešnom stretnutí podieľali, pracovníkom Katedry ekonomickej teórie Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity, najmä doc. Čaplánovej, kolegom zo Slovenskej ekonomickej knižnice, jej riaditeľke PhDr. Martonovej a pani PhDr. Hudecovej, mojim kolegom z Univerzitnej knižnice v Bratislave, inšpirátorke projektu Mgr. Beláčíkovej a kolegyni Tóthovej. Osobitne ďakujem, a dovoľujem si to urobiť v mene nás všetkých, Ing. Mariánovi Vitkovičovi, PhD., ktorý sa podujal našu snahu odborne podporiť a predstaviť vám význam tohto nového prírastku kníh.

Doc. Ing. Ivan Brezina, CSc.
prorektor pre informatizáciu a styk s verejnosťou

Milé dámy, vážení páni,

Ekonomická univerzita v Bratislave ako popredná vedecká a vzdelávacia inštitúcia na Slovensku si váži tradície ekonomickej teórie a súčasne venuje veľkú pozornosť šíreniu najnovších ekonomických poznatkov medzi svojimi študentmi, zamestnancami ako aj medzi širokou verejnosťou.

Do tohto kontextu zapadá aj dnes prezentovaná unikátna, 159-zväzková edícia „ECONOMIC HISTORY“, ktorá poskytuje zaujímavý pohľad na vývoj ekonomickej teórie.

Táto edícia vydaná v rámci ROUTLEDGE LIBRARY EDITIONS vo vydavateľstve ROUTLEDGE z Veľkej Británie bola zakúpená do fondu Univerzitnej knižnice v Bratislave. Vedenie Ekonomickej univerzity v Bratislave je potešené, že toto dielo, ktoré poskytuje možnosť sledovať vývin ekonomického myslenia v celej jeho šírke a ktoré je svojou podstatou spojené s ekonomickým bádáním a vzdelávaním, bude k dispozícii všetkým záujemcom o štúdium ekonomických vied na našej Alma mater.

Ekonomické procesy možno študovať z rôznych pohľadov, čoho dôkazom je aj rôznorodosť výskumu a vzdelávania, ktoré sú realizované na jednotlivých fakultách našej univerzity. Jedným z možných aspektov bádania je aj historický prístup. Tento prístup umožňuje sledovať a analyzovať postupné formovanie nových myšlienok, teórií a smerov v rámci ekonomických vied. Dielo, ktoré je tu dnes predstavené a je nám všetkým k dispozícii, prináša možnosť sledovať hospodárske dejiny a ich odraz v teoretických smeroch a školách, ktoré významne ovplyvnili formovanie súčasnej modernej ekonomickej vedy a jej teoretických a myšlienkových prúdov a smerov. Verím, že bude impulzom pre generovanie nových myšlienok slovenskej ekonomickej verejnosti.

Za to, že je toto dielo prezentované na pôde Ekonomickej univerzity v Bratislave, by som sa rád poďakoval jeho vlastníčkovi, Univerzitnej knižnici v Bratislave, ako aj tým, ktorí sa najväčšou mierou pričínili o jeho prezentáciu na našej pôde, zamestnancom Slovenskej ekonomickej knižnice v Bratislave. Odbornú garanciu nad celým podujatím prebrala Katedra ekonomickej teórie Národohospodárskej fakulty, ktorá pri tejto príležitosti zorganizovala odborný vedecký seminár „Hospodárske dejiny ako zdroj modernej ekonomickej teórie“.

Na záver by som chcel ešte raz poďakovať všetkým organizátorom podujatia a popriať tomuto podujatiu úspech, aby bol naplnený jeho základný význam, teda pochopenie súčasných ekonomických trendov v celej ich šírke, rozmanitosti a komplexnosti ekonomického myslenia.

ROUTLEDGE LIBRARY EDITIONS ECONOMIC HISTORY

Mini-set A, Agriculture

12 vols

1. Agrarian Change and Economic Development / Edited by E.L. Jones and S. J. Woolf. First published in 1969
2. Agrarian Problems in the Sixteenth Century and After / Eric Kerridge. First published in 1969
3. Agricultural Depression and Farm Relief in England 1813-1852 / Leonard P. Adams. First published in 1932
4. Agricultural Fluctuations in Europe / Wilhelm Abel. First published in 1980.
5. The Agricultural Revolution / Eric Kerridge. First published in 1967
6. AGRINDUS : Integration of AGRiculture and INDUStries / Haim Halperin. First published in 1963
7. British Agriculture 1875-1914 / Edited by P. J. Perry. First published in 1973
8. English Peasant Farming / Joan Thirsk. First published in 1957.
9. A History of British Livestock Husbandry, to 1700 / Robert Trow-Smith. First published in 1957.
10. A History of British Livestock Husbandry, 1700-1900 / Robert Trow-Smith. First published in 1959
11. A History of English Corn Laws. From 1660-1846 / Donald Grove Barnes. First published in 1930
12. Open-field Farming in Medieval England / Warren O. Ault. First published in 1972

Mini-set B, Ancient, Medieval, Early Modern Era

10 vols

13. Ancient Rome at Work / Paul Louis. First published in 1927
14. The Birth of the Western Economy / Robert Latouche. First published in 1961

15. Crisis and Change in the Venetian Economy in the Sixteenth and Seventeenth Centuries / Edited by Brian Pullan. First published in 1968
16. An Economic and Social History of Medieval Europe / Henri Pirenne. First published in 1936
17. Economy and Society in Early Modern Europe. Essays from Annales / Edited by Peter Burke. First published in 1972
18. The Growth of the Athenian Economy / A. French. First published in 1964
19. Medieval Merchants Ventures / E.M.Carus-Wilson. First published in 1954
20. A Social and Economic History of Medieval Europe / Gerald A. J. Hodgett. First published in 1972
21. Studies in English Trade in the 15th Century / Edited by Eileen Power and M. M. Postan. First published in 1933
22. The Wool Trade in Tudor and Stuart England / Peter J. Bowden. First published in 1962

Mini-set C, Asia

6 vols

23. Class Structure and Economic Growth. India and Pakistan since the Moghuls / Angus Maddison. First published in 1971
24. The Development of Japanese Business 1600-1973 / Johannes Hirschmeier and Tsunehiko Yui. First published in 1975
25. The Economic Development of China and Japan / Edited by C. D. Cowan. First published in 1964
26. Economic Growth in Japan and the USSR / Angus Maddison. First published in 1969
27. An Introduction to the Economic History of China / E. Stuart Kirby. First published in 1954
28. Reals of Silver. One hundred years of banking in the East / Compton Mackenzie. First published in 1954

Mini-set D, Business History

12 vols

29. Business History. Selected readings / Edited by K. A. Tucker. First published in 1977
30. The Dynamics of Victorian Business / Edited by Roy Church. First published in 1980
31. The Industries of London Since 1861 / P. G. Hall. First published in 1962
32. A Liverpool Merchant House. Being the history of Alfred Booth and Company 1863-1958. First published in 1959
33. The Londons Weavers' Company 1600-1970 / Alfred Plummer. First published in 1972
34. A Quaker Business Man. The life of Joseph Rowntree 1836-1925 / Anne Vernon. First published in 1958
35. The Quaker Lloyds in the Industrial Revolution 1660-1860 / Humphrey Lloyd. First published in 1975.
36. Renold Chains. A history of the company and the rise of the precision chain industry 1879-1955 / Basil H. Tripp. First published in 1956.
37. The Rise of the Corporate Economy / Leslie Hannah. First published in 1976.
38. A Short History of the World's Shipping Industry / C. Ernest Fayle. First published in 1933
39. Studies in Scottish Business History / Edited by Peter L. Payne. First published in 1967.
40. W. D. and H. O. Wills and the Development of the UK Tobacco Industry, 17876-1965 / B. W. E. Alford. First published in 1973

Mini-set E, Colonial and Imperial Era

5 vols

41. The African Slave Trade and its Suppression. A classified and annotated bibliography of books, pamphlets and periodical articles / Peter C.Hogg. First published in 1973
42. Alexander Dalrymple (1737-1808) and the Expansion of British Trade / Howard T.Fry. First published in 1970

43. British Economic Policy and the Empire 1919-1939 / Ian M. Drummond. First published in 1972
44. Commercial Federation and Colonial Trade Policy / John Davidson. First published in 1900.
45. The Trade Winds. A study of British overseas trade during the French Wars, 1793-1815 / Edited by C. Northcote Parkinson. First published in 1948.

Mini-set F, The Developing World

4 vols

46. Economic Development of the Third World since 1900 / Paul Bairoch. First published in 1975.
47. Economic History of the Middle East and North Africa / Charles Issawi. First published in 1982.
48. Economic Progress and Policy in Developing Countries / Angus Maddison. First published in 1970.
49. Tropical Development, 1880-1913. Studies in economic progress / Edited by Sir William Arthur Lewis. First published in 1970

Mini-Set G, Economic Issues in the 19th Century

9 vols

50. The Anti-Corn Law League 1838-1846 / Norman McCord. First published in 1958.
51. The Chartist Movement. In its social and economic aspects / Frank F. Rosenblatt. First published in 1916.
52. Commercial Crises of the Nineteenth Century / H. M. Hyndman. First published in 1892.
53. Economic Development in the Nineteenth Century. France, Germany, Russia and the United States / L. C. A. Knowless. First published in 1932.
54. The Impact of Railways on Victorian Cities / John R. Kellet. First published in 1969.
55. The Malthusian Controversy / Kenneth Smith. First published in 1951.

56. Population Malthus. His life and times / Patricia James. First published in 1979.
57. Science and Industry in the Nineteenth Century / J. D. Bernal. First published in 1953.
58. Why Ireland Starved. A quantitative and analytical history of the Irish economy, 1800-1850 / Joel Mokyr. First published in 1983.

Mini-Set H, Economic Policy and Public Finance

6 vols

59. British Economic and Strategic Planning 1905-1915 / David French. First published in 1982.
60. Competition and the Corporate Society. British Conservatives, the state and industry 1945-1964 / Nigel Harris. First published in 1972.
61. A History of Income Tax / B. E. V. Sabine. First published in 1966.
62. Problems of British Economic Policy 1870-1945 / Jim Tomlinson. First published in 1981.
63. Towards the Managed Economy. Keynes, the Treasury and the fiscal policy debate of the 1930s / Roger Middleton. First published in 1985.
64. Years of Recovery. British economic policy 1945-51 / Alec Cairncross. First published in 1985.

Mini-Set I, Europe

12 vols

65. The Contemporary Spanish Economy. A historical perspective / Sima Lieberman. First published in 1982.
66. The Economic and Social Foundations of European Civilization / Alfons Dopsch. First published in 1937.
67. Economic Growth in the West. Comparative experience in Europe and North America / Angus Maddison. First published in 1964.
68. An Economic History of Europe 1760-1930 / Arthur Birnie. First published in 1930.
69. An Economic History of Italy. From the fall of the Roman Empire to the beginning of the 16th Century / Gino Luzzatto. First published in 1961.

70. An Economic History of Western Europe 1945-1964 / M. M. Postan. First published in 1967.
71. The Genesis of the Common Market / W. O. Henderson. First published in 1962.
72. Germany's Comeback in the World Market. / Erhard Ludwig. First published in 1954.
73. The Industrial Revolution on the Continent. Germany, France, Russia 1800-1914 / W. O. Henderson. First published in 1961.
74. The Integration of the European Economy Since 1815 / Sidney Pollard. First published in 1981.
75. The Reconstruction of Western Europe 1945-51 / Alan S. Milward. First published in 1984.
76. Studies in the Economic Policy of Frederick the Great / W. O. Henderson. First published in 1963.

Mini-Set J, Finance, Money, and Banking

23 vols

77. Aspects of Capital Investment in Great Britain 1750-1850 / Edited by J. P. P. Higgins and Sidney Pollard. First published in 1971.
78. A Banker's World. The revival of the City 1957-1970, speeches and writings of Sir George Bolton / Edited by Richard Fry. First published in 1970.
79. The Banks and the Monetary System in the UK 1957-1971 / Edited by J. E. Wadsworth. First published in 1973.
80. Equitable Assurances. The story of life assurance in the experience of the Equitable Life Assurance Society, 1762-1962 / Maurice Edward Ogborn. First published in 1962.
81. The Finance of British Industry 1918-1976 / W. A. Thomas. First published in 1978.
82. A Financial History of Western Europe / Charles P. Kindleberger. First published in 1984.
83. Foreign Finance in Continental Europe and the United States, 1815-1870 / D. C. M. Platt. First published in 1984.
84. The Growth and Role of UK Financial Institutions, 1880-1962 / David K. Sheppard. First published in 1971.

85. A History of Industrial Life Assurance / Dermot Morrah. First published in 1955.
86. Industrial Finance 1830-1914. The finance and organization of the English manufacturing industry / P. L. Cottrell. First published in 1980.
87. International Money. A collection of essays / Charles P. Kindleberger. First published in 1981.
88. The Irish Pound 1797-1826. A reprint of the Report of the Committee of 1804 of the British House of Commons on the condition of the Irish currency / Edited by Frank Whitson Fetter. First published in 1955.
89. Keynesianism vs. Monetarism. And other essays in financial history / Charles P. Kindleberger. First published in 1985.
90. Mints, Dies and Currency. Essays dedicated to the memory of Albert Baldwin / Edited by R. A. G. Carson. First published in 1971.
91. A Monetary History of the United Kingdom, 1870-1982. Data, sources and methods / Forrest Capie and Alan Webber. First published in 1985.
92. Money, Finance and Empire 1790-1960 / Edited by A. N. Porter and R. F. Holland.
93. The Postwar International Money Crisis. An analysis / Victor Argy. First published in 1981.
94. The Provincial Stock Exchanges / W. A. Thomas. First published in 1973.
95. The Rise of Merchant Banking / Stanley Chapman. First published in 1984.
96. The Scottish Banks. A modern survey / Maxwell Gaskin. First published in 1965.
97. Silver in England / Philippa Glanville. First published in 1987.
98. Studies in Railway Expansion and the Capital Market in England 1825-1873 / Seymour Broadbridge. First published in 1969.
99. The Two Nations. A financial study of English history / Christopher Hollis. First published in 1935.

Mini-set K, The Industrial Revolution

11 vols

100. Capital and Steam Power 1750-1800 / John Lord. First published in 1923.
101. Documents of the Industrial Revolution 1750-1850. Select economic and social documents for sixth forms / Edited by Richard L. Tames. First published in 1971.
102. Health, Wealth and Population in the Early Days of the Industrial Revolution / M. C. Buer. First published in 1926.
103. Human Documents of the Industrial Revolution in Britain / E. Royston Pike. First published in 1966.
104. Industrial Britain under the Regency, 1814-18. The diaries of Escher, Bodmer, May and de Gallois 1814-18 / W. O. Henderson. First published in 1968.
105. The Industrial Revolution / Charles Austin Beard. First published in 1901.
106. The Industrial Revolution in the Eighteenth Century. An outline of the beginnings of the modern factory system in England / Paul Mantoux. First published in 1961.
107. The Industrial Revolution / Mary Beggs-Humphreys, Hugh Gregor and Darlow Humphreys. First published in 1959.
108. J.C.Fischer and his Diary of Industrial England 1814-51 / W. O. Henderson. First published in 1966.
109. Living through the Industrial Revolution / Stella Davies. First published in 1966.
110. Social Change in the Industrial Revolution. An application of theory to the British cotton industry / Neil J. Smelser. First published in 1959.

Mini-set L, International Trade

7 vols

111. The British Tariff System / E. B. McGuire. First published in 1939.
112. The Commercial Relations of England and Portugal / V. M. Shillinton and A. B. Wallis Chapman. First published in 1928.

113. The Early English Tobacco Trade / C. M. MacInnes. First published in 1926.
114. England's Foreign Trade in the Nineteenth Century. Its economic and social results / Arthur L. Bowley. First published in 1893.
115. A History of the Trade Between the United Kingdom and the United States. With special reference to the effect of tariffs / Sydney J. Chapman. First published in 1899.
116. International Competition and Strategic Response in the Textile Industries Since 1870 / Edited by Mary B. Rose. First published in 1991.
117. The Portugal Trade. A study of Anglo-Portuguese commerce 1700-1770 / H. E. S. Fisher. First published in 1971.

Mini-set M, Labor and Industrial Relations

5 vols

118. The Clothing Workers of Great Britain / S. P. Dobbs. First published in 1928.
119. Six Centuries of Work and Wages. The history of English labour / James E. Thorold Rogers. First published in 1884.
120. Trade Union and Social History / A. E. Musson. First published in 1974.
121. Victorian Railwaymen. The emergence and growth of railway labour, 1830-1870 / P. W. Kingsford. First published in 1970.
122. The Victorian Economy / François Çrouzet. First published in 1982.

Mini-set N, North America

6 vols

123. American Business Cycles 1945-50 / C. A. Blyth. First published in 1969.
124. American Economy 1860-1940 / A. J. Youngson Brown. First published in 1951.
125. The Economic Development of Canada / Richard Pomfret. First published in 1981.
126. An Economic History of the United States since 1783 / Peter d'Alroy Jones. First published in 1956.

127. *An Economic History of the United States. Summary of all phases of economic growth* / Francis G. Wallett. First published in 1954.
128. *The Roots of American Economic Growth 1607-1861. An essay in social causation* / Stuart Bruchey. First published in 1965.

Mini-set O, Theories and Themes

10 vols

129. *The Economic Decline of Empires* / Edited by Carlo M. Cipolla. First published in 1970.
130. *Economic Development in the Long Run* / Edited by A.J. Youngson. First published in 1972.
131. *Economic Growth in History. Survey and analysis* / J. D. Gould. First published in 1972.
132. *Finance Capital. A study of the latest phase of capitalist development* / Rudolf Hilferding. First published in 1981.
133. *An Introduction to Quantitative Methods for Historians* / Roderick Floud. First published in 1973.
134. *The Long Wave in Economic Life* / J. J. Van Duijn. First published in 1983.
135. *The Rise of Modern Industry* / J. L. Hammond and Barbara Hammond. First published in 1925.
136. *The Scientific and Industrial Revolution of Time* / M.E. Beggs-Humphreys and D. W. Humphreys. First published in 1964.
137. *A Short History of Economic Progress. A course in economic history* / Y. S. Brenner. First published in 1969.
138. *The Study of Economic History. Collected inaugural lectures 1893-1970* / Edited by N. B. Harte.

Mini-set P, the United Kingdom

18 vols

139. *Britain's Economic Growth 1920-1966* / A. J. Youngson. First published in 1967.
140. *Britain's Economic Prospects Reconsidered* / Edited by Sir Alec Cairncross. First published in 1971.

141. The Decline of British Economic Power Since 1870 / M. W. Kirby. First published in 1981.
142. The Development of the West of Scotland 1750-1960 / Anthony Slaven. First published in 1975.
143. Did British Capitalism Breed Inequality? / Jeffrey G. Williamson. First published in 1985.
144. Economic and Social Change in a Midland Town. Victorian Nottingham 1815-1900 / Roy Church. First published in 1966.
145. An Economic History of England, 1870-1939 / William Ashworth. First published in 1960.
146. An Economic History of England. The Eighteenth Century / T. S. Ashton. First published in 1955.
147. An Economic History of the British Iron and Steel Industry, 1784-1879. Essays in industrial and economic history with special reference to the development of technology / Alan Birch. First published in 1967.
148. An Economic History of the British Isles / Arthur Birnie. First published in 1935.
149. An Economic History of Transport in Britain / T. C. Barker and C.I. Savage. First published in 1959.
150. Economy and Society in Nineteenth Century Britain / Richard Tames. First published in 1972.
151. Essays on a Mature Economy. Papers and proceedings of the MSSB Conference on the New Economic History of Britain 1840-1930... / Edited by Deirdre McCloskey. First published in 1971.
152. The Industrial and Commercial Revolutions in Great Britain during the Nineteenth Century / L. C. A. Knowles. First published in 1922.
153. Industrial England 1776-1851 / Dorothy Marshall. First published in 1973.
154. The Industrial History of Modern England / George Herbert Perris. First published in 1914.
155. Industrial South Wales 1750-1914. Essays in Welsh economic history / Edited by W. E. Minchinton. First published in 1969.
156. The Transformation of England. Essays in the economic and social history of England in the Eighteenth Century / Peter Mathias. First published in 1979.

Mini-set Q, Women's Economic History

3 vols

157. Working Life of Women in the Seventeenth Century / Alice Clark. First published in 1919.
158. Victorian Working Women. An historical and literary study of women in British industries and professions 1832-1850 / Wanda F. Neff. First published in 1929.
159. By the Sweat of their Brow. Women workers at Victorian coal mines / Angela V. John. First published in 1980.

Publisher: Abingdon, Oxon : Routledge, 2006.

Všetky tituly budú po spracovaní prístupné v Univerzitetnej knižnici v Bratislave.

Nataša Beláčiková

BEZHOTOVOSTNÉ PLATBY V RÁMCI MVS A MMVS ALEBO PLNENIE POTRIEB ČITATEĽOV V MENIACOM SA UŽÍVATEĽSKOM PROSTREDÍ

Chcela by som sa najprv trochu teoreticky pozrieť na situáciu v súčasnom slovenskom knihovníctve. Načrtnem témy, ktoré sa dotýkajú knižníc poskytujúcich (alebo sa o to snažiacich) na Slovensku ešte stále nové a málo známe služby „document delivery“ – elektronické dodávanie dokumentov.

Takzvaný „užívateľský“ prieskum o poskytovaní tejto služby v SR predniesla na 21. zasadnutí národnej komisie pre služby vo Zvolene Mgr. Halienová. Zo vzorky 18 knižníc bolo 5 poskytujúcich, resp. presnejšie informujúcich o možnosti poskytnutia dokumentu zo svojich fondov v elektronickej podobe. Podľa môjho súčasného skúmania je knižníc, využívajúcich alebo poskytujúcich službu elektronického dodávania dokumentov na Slovensku, sedem. Niektoré knižnice nevyhotovujú zatiaľ digitál-

ne kópie z vlastných fondov, avšak používajú napr. zahraničné systémy pre elektronické dodávanie dokumentov ako napr. Subito (nemecké konzorcium) alebo VPK (česká Virtuální polytechnická knihovna). Ako príklad, okrem 5 knižníc, ktoré uviedla Mgr. Haliénová, spomeniem Knižničné a informačné centrum Stavebnej fakulty STU alebo Knižnicu UPJŠ v Košiciach.

Mnohé knižnice využívajú službu elektronického dodávania dokumentov sprostredkované, prostredníctvom knižníc poskytujúcich MVS ako CVTI SR, NK v Martine alebo naša knižnica. Dokument si síce v tomto prípade čitateľ neprevezme v elektronickej podobe, zasielanie elektronických kópií knižnicami však šetrí poštovné poskytujúcej knižnici a podstatne urýchľuje službu.

Je teda evidentné, že na Slovensku ešte stále prekonávame adaptačné problémy tejto služby a jej vývoj nie je až taký rýchly ako sa predpokladalo.

Napriek tomu sa už ponúkajú nové možnosti poskytovania služieb vyplývajúce zo zmeny ponímania knižničného prostredia. Doteraz sa knižnica ako tzv. kamenná, konzervatívna inštitúcia, v prvom rade uchovávala naše kultúrne dedičstvo. V celosvetovom meradle nastupuje digitalizácia písomného kultúrneho dedičstva. Digitalizácia vlastných fondov sa stala hlavnou strategickou súčasťou ochrany fondov.

V UKB sa buduje digitálna knižnica, ktorá zahŕňa: Bašagičovu zbierku, judaiká, Slovenské pohľady 1846-1882, rukopisy, staré a vzácne tlače a ďalšie zdigitalizované dokumenty s historickou hodnotou.

V SNK je to portál Memoria Slovaca, projekt Európska knižnica, v NK ČR je to napr. projekt Kramerius a ďalšie. Existujú aj digitálne knižnice vydavateľstiev, repozitáre článkov. Vydavateľstvo SME napr. buduje virtuálnu voľne dostupnú knižnicu pod názvom Zlatý fond SME, v ktorej sa v súčasnosti nachádza viac ako 200 zdigitalizovaných diel našich klasikov.

Digitálna kniha je teda realitou a stáva sa súčasťou služieb poskytovaných knižnicami.

V Európe existuje v súčasnej dobe viacero rôznych projektov. V roku 2005 sa európski predsedovia vlád dohodli na spoluvytváraní „European Digital Library“ s cieľom prepojiť existujúce digitálne repozitáre. Naša knižnica sa pripojila k projektu eTEN (Trans-European Telecommunications Networks). Do projektu je zapojených 13 európskych knižníc s riadiacim centrom v Innsbrucku. Cieľom služby u nás nazvanej e-kniha na objednávku (EoD) je poskytovať operatívne digitalizačné služby s pridanou hodnotou. Na základe objednávky sa vybraný dokument (kniha) zdigitalizuje, prípadne spracuje programom OCR a zašle obratom v elektronickej forme objednávateľovi. Pri spracovaní sa rešpektuje zákon o ochrane autorských práv. Služba sa spoplatňuje podľa medzinárodne platného cenníka.

Bezhotovostné platby

Ako a prečo súvisia bezhotovostné platby s poskytovaním služieb EDO a EoD v knižniciach?

Bezhotovostná platba môže byť napr. platba kartou cez terminál alebo platba prostredníctvom internet bankingu. Možností je viacero, spomeniem však len tie, ktoré sú relevantné pre tento druh služieb.

V podstate všetky knižnice ako inštitúcie majú svoj účet v banke a vo väčšine majú k nemu aj on-line prístup. Prístup k účtu má ekonomická pracovníčka (účtovníčka) knižnice. Ide však o to, že nástup nových „operatívnych“ služieb prináša so sebou nový problém. Operatívne služby (patrí sem hlavne skenovacie centrum) sa nazývajú operatívnymi preto, že sú schopné (chcú byť) poskytovať služby čo najrýchlejšie. Väčšinou garantujú istú dobu dodania dokumentu. U nás je to 10 pracovných dní od doby doručenia objednávky.

Služba EoD – e-kniha na objednávku, bola u nás oficiálne spustená 2. 5. 2007.

O službe hovorila Mgr. Jaroslava Pírová na 21. zasadnutí komisie pre služby vo Zvolene, kde ju predstavila podrobne. EoD – E-book on demand, teda e-kniha na objednávku, ponúka čitateľom možnosť knihu vydanú pred rokom 1900 resp. neskôr, nechať si oskenovať v súlade s autorským zákonom a získať tak za poplatok elektronickú kópiu danej publikácie. Viac

informácií je možné získať na našej stránke pod butónom e-kniha. O autorskom práve a možnosti digitalizácie diel sa viac možno dočítať na <http://www.zbierka.sk> a <http://zlatyfond.sme.sk/dokument/autorske-prava/>.

Čo je však najväčšou novinkou v rámci poskytovania tejto služby je skutočnosť, že o ňu môže požiadať prostredníctvom internetu aj tzv. virtuálny návštevník knižnice.

To je aj jadro problému, ktoré nás vedie k takémuto riešeniu – prijímania platby za služby bezhotovostne. Jednou z možností je napríklad využívanie predplatených kont alebo využívanie internet bankingu.

Čo internet banking ponúka? Najmä možnosť disponovať so svojím osobným alebo podnikateľským účtom z ktoréhokoľvek miesta na svete s prístupom na internet 24 hodín denne 7 dní v týždni. Pre poskytovateľov služieb EoD resp. EDO to znamená, že nie sú viazaní na výpisy z účtu raz denne, ale môžu stav zaplataenia objednávky skontrolovať kedykoľvek z toho istého pracovného miesta, z ktorého následne odošlú hotovú objednávku. Zároveň sa môže viesť prehľadnejšia evidencia platieb individuálnych čitateľov. V Českej republike, v prípade služby elektronického dodávania dokumentov, funguje tiež istý spôsob bezhotovostného platenia za službu

a to formou predplateného konta, z ktorého sa jednotlivé položky odrátavajú. Tento spôsob je jednoduchý, avšak na naše momentálne koncepčné a personálne obsadenie oddelenia MVS neaplikovateľný. Ďalšou z možností, ktorá by umožňovala bezhotovostné platby v Univerzitetnej knižnici, je realizovanie tzv. elektronickej peňaženky, teda tiež pred-plateného konta, ktoré však bude súčasťou čipovej karty čitateľa – čitateľského preukazu.

Rýchlosť a naliehavosť zavádzania nových služieb súvisiacich s digitalizáciou printových médií a dokumentov poukazuje na nevyhnutnosť čo najrýchlejšie koncepčne riešiť aj otázku bezhotovostných platieb za služby aj v knižniciach. Táto naliehavosť riešenia sa nielen z môjho pohľadu, ale aj podľa mnohých odborníkov z bankovej oblasti, kde je na mieste sa inšpirovať, približuje aj s dátumom prijatia eura u nás, ktorý bol definitívne schválený. Dennodenné prijímanie eurocentov a manipulácia s nimi bude určite jeden z hlavných dôvodov urýchlenia riešenia bezhotovostných platieb za služby aj v našej knižnici. Dúfajme, že sa máme na čo tešiť.

Henrieta Gábrišová

KNIŽNICE A LOBING

Čo je lobing?

Lobing ako pojem sa už dlhšie uplatňuje v politických a spoločenských komunikačných stratégiách na všetkých úrovniach. Osobitne známym sa stal lobing v činnosti veľkých záujmových združení na národnej úrovni pri ovplyvňovaní parlamentov a vlád a na nadnárodnej úrovni ako opatrenie na presadzovanie záujmov jednotlivých organizácií alebo podnikov, podnikových združení napr. v Európskej komisii alebo v Európskom parlamente. Pôvod slova pochádza zo slova „lobby“ – pomenovanie prijímacej haly (recepcie) hotela alebo tiež kuloár, predsieň parlamentu. Pojem lobing vyjadruje uplatnenie vplyvu záujemcov na nositeľov rozhodnutí, ktorí majú rozhodnúť v prospech cieľov lobistov.

Za istých predpokladov ide o úplne legálny a dokonca žiaduci prvok demokratického rozhodovania, ktorý prispieva ku kvalite zákonov.

Konštantami pri práci v lobovaní sú serióznosť, vytrvalosť a spoľahlivosť. Vynaložené úsilie a výsledky nie sú vždy priamo úmerné. Platí základné pravidlo, že kto lobuje, musí byť trpezlivý a dlhodobé výsledky dosahuje len serióznymi výkonmi a po uplynutí dlhšieho obdobia. Práca v lobingu patrí k úlohám riadiacich pracovníkov, podobne ako riadenie, personál a zdroje.

Základné ciele lobingu

- realizácia vlastných záujmov alebo záujmov objednávateľa;
- realizácia pozitívneho imidžu pre „značku“, pre „produkt“, ktorý lobovanie zastupuje;
- nadšenie pre zámery a projekty s cieľom získať pre nich podporovateľov;
- vplývanie na nositeľov rozhodnutí a médiá.

Priebeh lobovania

Ktoré prvky sú dôležité pre úspech lobovacích aktivít?

K základným prvkom dobrého lobovania patrí zhromažďovanie informácií o navrhovaných zákonoch a následná príprava dopadových analýz, monitorovanie najnovšieho vývoja či spolupráca s partnermi, ktorí obhajujú podobné záujmy. Možno povedať, že to, čo väčšina ľudí považuje za lobing, t. j. komunikácia s predstaviteľmi parlamentu alebo vlády, predstavuje len

ten najmenší zlomok práce lobistu. Oveľa viac času musí venovať ostatným aspektom prípravy, informovaniu klientov a komunikácii so všetkými zainteresovanými.

Dôležitá je stratégia, ktorá jednoznačne popisuje ciele lobovania. To znamená, že vypracujeme hlavnú líniu a určíme ľudí, ktorých chceme pri lobovaní získať. Vypracujeme koncepciu, ktorá zohľadní všetky zložky v procese lobovania a tie naplníme konkrétnym obsahom. Základom stratégie v lobingu pre presadenie zámerov a projektov je budovanie vzťahov. Dôležité je vytvorenie dôvery a spoľahlivosti, kladných asociácií vo vzťahu k partnerovi v lobingu. My, ľudia, sme spravidla naklonení konať egoisticky. Za svoje služby očakávame protihodnotu, výmenný obchod. Musíme si teda položiť otázku, či a ako môžeme byť užitoční pre svojho partnera pri lobovaní. Pre knihovníkov nie je ľahké zodpovedať túto otázku. My nemôžeme poskytovať veľké materiálne výhody. Naše protihodnoty majú nemateriálnu podobu. Ak máme dobré meno medzi obyvateľmi alebo u predstaviteľov mesta, pre mnohých ľudí môže byť zaujímavé nadviazať s nami kontakt.

Je účelné v rámci lobovania získať širší okruh spolupracovníkov, z ktorých sa potom identifikujú takzvaní „otvárači dverí“. Strategické aliancie tohto druhu patria k základom každého úspešného lobovania. Skupina „otváračov dverí“, teda takí podporovatelia, ktorí umožnia prístup k rozhodnutiam – je špeciálna skupina, ktorej musí byť v rámci lobingu venovaná zvláštna pozornosť. Možné cieľové skupiny úspešnej lobovacej práce sú, pre nás knihovníkov, okrem nositeľov rozhodnutí, aj osoby z oblasti politiky, štátnej správy, zákazníci, ale aj zástupcovia médií. Obe posledne menované skupiny môžu prispieť k vytvoreniu imidžu knižnice, k jej pozitívnemu obrazu.

Aké metódy a opatrenia platia pre lobing?

Lobing nie je jednosmerná cesta, ale skôr spleť, ktorá je podobná križovatke na diaľnici. K dosiahnutiu cieľa pomocou lobingu vedú mnohé cesty, ale aj odbočenia a náhradné smery. Skutočne dlhodobé budovanie vzťahov a vytvorenie tzv. siete s mnohými uzlami – to je základná podmienka pre úspešnú prácu v lobovaní. Dôležitá je predovšetkým systematická práca pri nadväzovaní a budovaní dlhodobých vzťahov. Udržiavanie neoficiálnych kontaktov môže tiež viesť k úspechu.

Úspešný lobista by mal vedieť strategicky myslieť a konať. Okrem toho je tu ešte jedna vlastnosť, ktorú možno, ak sa to vôbec dá tak povedať – objaviť u najúspešnejších lobistov. Je to schopnosť stretnúť tých správnych ľudí, prezentovať tie správne argumenty v správny čas a správnym spôsobom. Schopnosť mať šťastie je vyjadrením celkovej integrity osobnosti lobistu.

“Bottom-up-lobbing” je pojem pre prácu v lobingu, ktorá sa nevyužíva pri nositeľoch rozhodnutí, ale pri ľuďoch, ktorí majú na nositeľov rozhodnutí vplyv. Príkladom môže byť blahoželanie k narodeninám sekretárky vedúceho kultúrneho referenta, alebo pozvanie osobného vodiča starostu mesta na podujatie knižnice.

Ďalší druh lobingu – „Stand-by-lobbing“ tzv. náhodný lobing, znamená získavanie ľudí pri náhodných podujatiach, na ktoré sú pozvaní pracovníci knižnice.

Klasickým opatrením na podporu lobovania pre knižnicu je založenie „Spolku na podporu knižnice“, ktorý spolupracuje s inými kultúrnymi organizáciami. Dôležití sú zamestnanci knižnice, ktorí knižnicu reprezentujú a podieľajú sa na vytvorení jej mena. Knižnice musia mať tiež dobré výsledky práce a pozitívny vplyv na obyvateľov. Dobrú prácu musia verejne prezentovať. Knižniciam konkurujú rôzne organizácie a inštitúcie z oblasti kultúry, vzdelávania, sociálnych zariadení, dokonca z oblasti hospodárstva. Robíme dobro a musíme o tom tiež veľa hovoriť. Len tak vytvoríme pozitívny obraz našich knižníc, ktoré predstavujeme partnerom pri lobovaní. Hľadajme komunikáciu s našimi podporovateľmi – formálnu či neformálnu.

Konkrétnejšie kroky pri lobovaní v knižniciach

Lobovanie umožňuje zástupcom knižnice prezentovať jej požiadavky tým, ktorí o nich rozhodujú. Hľadáme teda osoby, ktoré sú presvedčené o kvalite knihovníckej práce a dôležitosti knižnice alebo sa o tom dajú presvedčiť. Potom sa formulujú konkrétne predstavy, požiadavky a plány a prostredníctvom lobingu sa dostanú k nositeľovi rozhodnutí.

Kto môže lobiť pre verejné knižnice?

Výber relevantných osôb sa viaže vždy na jednotlivé osoby, ktoré lobujú na vhodnom mieste, poznajú miestne podmienky a kritériá vedúce k úspechu. Okrem osôb z verejnej správy, politiky, to môžu byť aj jednotlivci z oblasti umenia a kultúry (herci, spisovatelia, novinári) alebo celé skupiny v určitom povolání, napr. učiteľky materských škôl, notári, advokáti, lekári, univerzitní profesori, športovci a pod.

Ako dosiahnuť úspech v lobingu ?

Lobing je spojený s dosiahnutím určitých cieľov. Tento cieľ sa musí presne formulovať, má ísť o konkrétnu požiadavku ako napr. prestavba, budovanie, rozšírenie alebo dokonca vznik knižnice. Čím je požiadavka konkrétnejšia, tým sa dá ľahšie o nej rokovať. Politici reagujú spravidla na

zámery, ktoré sa dotýkajú širšej verejnosti, napr. detí, mládeže, lebo ich vzdelávanie je v popredí záujmu.

Základným podnetom pre politika, ktorý má presadzovať požiadavky knižnice je to, že kladná realizácia projektu je prezentovaná na verejnosti ako jeho úspech. Mali by sme si však želať, aby tí, ktorí rozhodujú o knižniciach, ich nepovažovali za stálych prosebníkov, aby sa požiadavky knižnice stali požiadavkami štátnej politiky a aby sa dosiahli zmeny v myslení zodpovedných osôb.

Má knižnica loby aj bez toho, aby o tom vedela?

Áno, má, nesmie na to zabudnúť. Najsilnejšou loby pre knižnicu je jej vlastný používateľ. Konkrétne príklady ukázali, že čitatelia sú vstave ovplyvňovať politické rozhodnutia. Ak sú nepriaznivé, dosiahnu ich odvolanie, v niektorých prípadoch môžu zabrániť aj zániku knižnice. Okrem knihovníckej práce knižnica organizuje aj rôzne kultúrne podujatia, výstavy, o ktorých by mala informovať na verejných priestranstvách, napr. vo verejných dopravných prostriedkoch, na zastávkach MHD, v čakárňach, na internete, v rozhlase a pod.

Pomoc v argumentácii pre knižnice pri politických nositeľoch rozhodnutí

Lobovanie začína analýzou obrazov a postojov, ktoré majú naše cieľové skupiny – nositelia politických rozhodnutí v hlave. Tieto obrazy sa dajú meniť.

Zastarané predstavy alebo „zaprášené“ obrazy o knižniciach:

- knihovníčka ako milá staršia dáma, poradkyňa pri výbere beletrie, ktorá hľadá krimipríbeh v dlhom regáli s literatúrou,
- knižnica ako pekná muzeálna zbierka, väčšinou so staršími, trochu zaprášenými knihami, ktoré potrebujú len niektorí ľudia,
- práca v knižnici ako obchod: výdaj, zápis a príjem vrátenej literatúry, prípadne nejaké rady, rešerše alebo prednášky. Knižnica je stroj, ktorý je stále v prevádzke.

Čo nevyhnutne potrebujeme?

- Vedomosti. Vedomosť je moc. Kto nemá prístup k poznatkom je bezmocný, nemá šance na zlepšenie.
- Verejný prístup k informáciám – nezáleží, na akom nosiči. Napriek eufórie z internetu je polovica ľudí stále vylúčená z prístupu k týmto informáciám.

- Poradenstvo a vyučovanie počítačových zručností.
- Celoživotné vzdelávanie, podľa možnosti pomocou ovládania počítačov, zábavnou a hravou formou.
- Profesionálne rešerše alebo pomoc pri rešeršovaní. Čo v najkratšom čase získať potrebné informácie.
- Podpora dialógu kultúr, hodnotových vzorov a myšlienok. Prekonávanie generačných, etnických, náboženských a sociálnych rozdielov.

Aké činnosti podporujú knižnice?

- Vzdelávanie a ďalšie vzdelávanie budúcich generácií,
- integrovanie rôznych skupín obyvateľstva,
- rozvoj fantázie a kreativity pre spoločnosť vynálezcov,
- radosť a angažovanosť vo svete inovácií a globalizácie,
- rýchlosť a presnosť pri získavaní potrebných informácií a na správnom mieste.

Práca s verejnosťou a médiami

Lobing označuje pôvodne pokus ovplyvniť politické rozhodnutia. Známe je, že politici sa pri svojich rozhodnutiach riadia podľa hospodárskych, politických a spoločenských udalostí a podľa verejnej mienky. Každý politik chce robiť predovšetkým také rozhodnutia, ktorými by sa stal obľúbeným. Ak médiá a občania stoja za knižnicami, potom sa tieto stávajú atraktívne aj pre politikov.

Cieľom lobingu pri práci s médiami je získanie obyvateľov a prostredníctvom nich tiež politických nositeľov rozhodnutí. Knižnice sú na verejnosti konfrontované so základným problémom, že majú imidž „zaprášenej a zastaranej inštitúcie“. Mnohí ľudia nevedia, že verejné knižnice nemajú len knihy, ale vlastnia aj iné nosiče. Dôležitou úlohou knihovníkov je meniť tento obraz. Len vtedy, ak budú knižnice vnímané ako moderné strediská komunikácie, informácií, kultúry a literatúry so širokou ponukou podujatí, bude spojenie s nimi atraktívne pre politikov. Verejne činná práca môže byť považovaná ako pomocný prostriedok pre lobing.

Prvým krokom pri práci s tlačou je zviditeľnenie knihovníckej práce, zistenie, aké aspekty knihovníckej práce môžu byť pre médiá zaujímavé a prostredníctvom nich sa dostať do povedomia širokej verejnosti. Pri práci s tlačou pamätáme na to, že informácie sa môžu interpretovať, čiže sa môžu použiť tak, ako je to výhodné.

Vo všeobecnosti by sa pri článkoch nemalo zabudnúť na uvedenie niekoľkých atraktívnych čísel – koľko nosičov a používateľov má knižnica,

aké percento obyvateľov ju navštevuje a aké sú počty výpožičiek. Knižnice môžu pomôcť pri riešení problému s poklesom záujmu o čítanie u žiakov.

Verejné knižnice v Rakúsku zorganizovali napríklad kampaň na podporu čítania a knižníc pod názvom „Rakúsko číta. Miestom stretnutia je knižnica“. Akciu podporil predseda Spolkovej vlády Heinz Fischer a ďalšie prominentné osobnosti a rakúske denníky. Takúto šancu môže využiť každá knižnica. Knižnice sa tak dostávajú do povedomia obyvateľov, médií, ale aj nositeľov rozhodnutí a to je cieľ lobingu.

Zjednocovacou organizáciou národných knihovníckych spolkov, ktorá bola založená pre lobovanie v knižniciach v rámci EÚ, je EBLIDA. Dlhoročnou predsedníčkou tejto organizácie je Švédka Britt-Marie Häggström.

V poslednom období sa lobingu venuje väčšia pozornosť aj na Slovensku. Pracuje sa na vytvorení legislatívneho rámca na reguláciu lobizmu na Slovensku. Dúfajme, že profesia lobistov bude v budúcnosti viac akceptovaná a bude fungovať na základe etického kódexu.

Tatiana Kišová

Literatúra:

1. BAIER-KREINER, Peter. Buchstaben über der Stadt. Wer betreibt Lobbying für Bibliothek? Büchereiperspektiven. In *Fach-zeitschrift des Büchereiverbandes Österreichs*, 2006, č. 3, s. 14-16.
2. EICHINGER, Anita. Öffentlichkeitsarbeit als Lobbying. Bewusstseinsbildung über die Medien. In *Büchereiperspektiven. Fach-zeitschrift des Büchereiverbandes Österreichs*, 2006, č. 3, s. 20-21.
3. LEITNER, Gerald. Bibliothekare fragen, Politiker antworten. Lobbying für Bibliotheken. In *Büchereiperspektiven. Fach-zeitschrift des Büchereiverbandes Österreichs*, 2006, č. 3, s. 2-6.
4. LISON, Barbara. Lobbying für Bibliotheken Oder: Wie verkaufe ich meine Bibliothek? In *Büchereiperspektiven. Fach-zeitschrift des Büchereiverbandes Österreichs*, 2006, č. 3, s. 8-12.
5. MOTZKO, Meinhard. Warum Bibliotheken unverzichtbar sind. Argumentationshilfen für Bibliotheken bei politischen Entscheidungsträgerinnen. In *Büchereiperspektiven. Fach-Zeitschrift des Büchereiverbandes Österreichs*, 2006, č. 3, s. 18-19.
6. ŠTOFANÍK, Štefan – STANO, Peter. Lobing na Slovensku. http://www.transparency.sk/den/Tlac/031028_lobin.htm.

STUDIA BIBLIOGRAPHICA POSONIENSIA 1/2006
(zost. Miriam Poriezoová. Bratislava : Univerzitná knižnica v Bratislave, 2006, 222 s. ISBN 80-85170-97-3. ISSN 1337-0723.

Univerzitná knižnica v Bratislave vydala v roku 2006 prvé číslo periodika *Studia Bibliographica Posoniensia*, ktoré sa zameriava na čitateľov s odborným záujmom o dejiny knižnej kultúry, retrospektívnu bibliografiu, výskum a ochranu knižničných fondov, informačnú vedu, hudbu, slovenskú literatúru. Obsah periodika sa člení na niekoľko častí.

Po úvodnom príspevku Jozefa M. Rydlu (s.9-10), nasleduje príspevok Dušana Lechnera *Pro futuro* (s.11-12), ktorý v stručnosti popisuje zrod a poslanie tohto periodika. Nasleduje 14 štúdií, ktoré väčšinou majú na záver anglické resumé, 2 recenzie, 4 personálie a zoznam autorov.

Tibor Trgiňa sa vo svojej štúdií *Príbeh Univerzitetnej knižnice v Bratislave* (s.13-18) zameriava na realizáciu medzinárodného projektu Multifunkčného kultúrneho a knižničného centra, jeho charakteristiku, priebeh rekonštrukcie a funkčnosť Univerzitetnej knižnice v Bratislave po jeho úspešnej realizácii. Alojz Androvič sa v štúdií *Opadávanie katalógového listia* (s.19-30) zaoberá novými technológiami, ktoré prinášajú významné zmeny v činnosti knižníc a postupný a systematický rozvoj dokumentačnej teórie a praxe. Variácie na tému: *súborné katalógy a národná bibliografia* (s.31-42) autorky Lýdie Sedláčkovej sa venujú vzťahu bibliografie a katalógu, konkrétne národnej bibliografie a súborných katalógov. Informuje o týchto dvoch významných a vzájomne sa ovplyvňujúcich informačných systémoch a poukazuje na ich spoločné, ale aj rozdielne charakteristiky. Emília Hanusová v štúdií *Ochrana dokumentov a aktivity odboru ochrany dokumentov* (s.43-48) sa zaoberá ochranou dokumentov a aktivitami, ktoré realizuje odbor ochrany dokumentov Univerzitetnej knižnice v Bratislave a uvádza prehľad známych procesov a technológií určených na elimináciu degradačných faktorov dokumentov na papierovom nosiči. Štúdiá Jozefa M. Rydlu *Sväté písmo u Slovákov. Slovenské preklady a vydania Svätého Písma na území Slovenska* (s.49-94) približuje okolnosti, za ktorých sa sväté písmo dostávalo k Slovákom, záver štúdie tvorí súpis biblií vydaných a vytlačených na území Slovenska a biblií v slovenčine. Štúdiá Kláry Mészárosovej *Knihy Safveta Bega Basagića vo fondoch Univerzitetnej knižnice v Bratislave* (s.95-107) predstavuje knihy tohto významného bosnianskeho vzdelanca a bližšie nás oboznamuje s korešpondenciou, týkajúcou sa získania týchto vzácných arabských, perzských a tureckých rukopisov a tlačí. O osudoch šľachtických knižníc vo fonde UKB – knižnici Pálfióvcov z hradu Červený Kameň (s.108-118) sa dozvedáme z príspevku Michaely Kujovičovej. Ide o osudy šľachtických knižníc po roku 1945. Peter Sabov približuje históriu knižnice významného slovenského jazykovedca, Samuela Cambela v štúdií *Osobná*

historická knižnica Samuela Cambela v období 160. výročia narodenia pôvodcu (s.119-129). Fond tejto knižnice možno chronologicky ohraničiť rokmi 1830-1909. Autor sa zaoberá aspektmi hodnotenia tejto knižnice, metódami výskumu, obsahovým rozborom a spoločenskou funkciou tohto popredného slovenského jazykovedca. Ad usum juventutis. Jazyková literatúra vo vydavateľskom programe trnavskej Akademickej tlačiarne (1648-1773) – štúdia Miriam Poriezovej (s.130-138) sa zaoberá vydávaním jazykovej literatúry, ako latinských, gréckych, maďarských gramatík, učebníc a príručiek poetiky a rétoriky, slovníkov, diel antických autorov v trnavskej Akademickej tlačiarne. Výnimočnú osobnosť, Mateja Heblera a jeho dielo predstavuje vo svojej štúdiu Matej Hebler z Krupiny a jeho *Brevis confessio* (s.139-150) autorka Vlasta Okoličányová. V rámci výskumu dejín knižnej kultúry sa pracovníci kabinetu retrospektívnej bibliografie venujú aj výročným školským správam, ktoré vydávali jednotlivé školy. Rukopisným výročným školským správam, ktoré sa prevažne nachádzajú v archívnych fondoch sa venuje príspevok Ľubice Kriškovej pod názvom *Rukopisné výročné školské správy* (s.151-153). Pasportizáciou historických knižníc v Trenčianskom kraji (s.154-161) sa zaoberá štúdia Igora Zmetáka, ktorý uvádza prehľad najvýznamnejších historických knižníc Trenčianskeho kraja. Angela Škovierová v štúdiu *Latinské prozaické príspevky publikované v ročenke Solennia Bibliothecae Kishonthanae* (s.162-169) uvádza, že ešte aj v 19. storočí sa vyskytovali vo veľkej miere v tomto periodiku články v latinčine. Prameň o osídlení Peloponézu Avarmi a Slovanmi známy ako *Kronika z Monemvasie* (s.170-182) je štúdiou Mareka Mešku.

Recenziu na zborník *Sambucus* (s.183-186), ktorého prvé číslo vydala katedra klasických jazykov FF Trnavskej univerzity v Trnave, napísala Bronislava Svobodová. Michaela Kujovičová recenzuje bibliografiu Kamily Fircákovej – *Univerzitná knižnica v Bratislave 1986 – 1999* (s.187-188).

V časti personálie Miriam Poriezová približuje čitateľskej verejnosti pracovné pôsobenie Želmíry Geškovej v Univerzitnej knižnici v Bratislave a venuje sa hlavne jej bibliografickému spracovaniu slovenských kalendárov (s.189-192). Súčasťou štúdie je aj súpis príspevkov Želmíry Geškovej venovaných výskumu kalendárov. Kamila Fircáková predstavuje odborný profil Ľubice Kriškovej ako bibliografky pôsobiacej dvadsať rokov v Univerzitnej knižnici v Bratislave (s.193-199). Príspevok obsahuje aj súpis prác Ľubice Kriškovej. Nad odborným pôsobením Kamily Fircákovej, dlhoročnej pracovníčky Univerzitnej knižnice v Bratislave sa zamýšľa Zlatica Pytlová a súčasťou príspevku je aj publikačná činnosť Kamily Fircákovej (s.200-220).

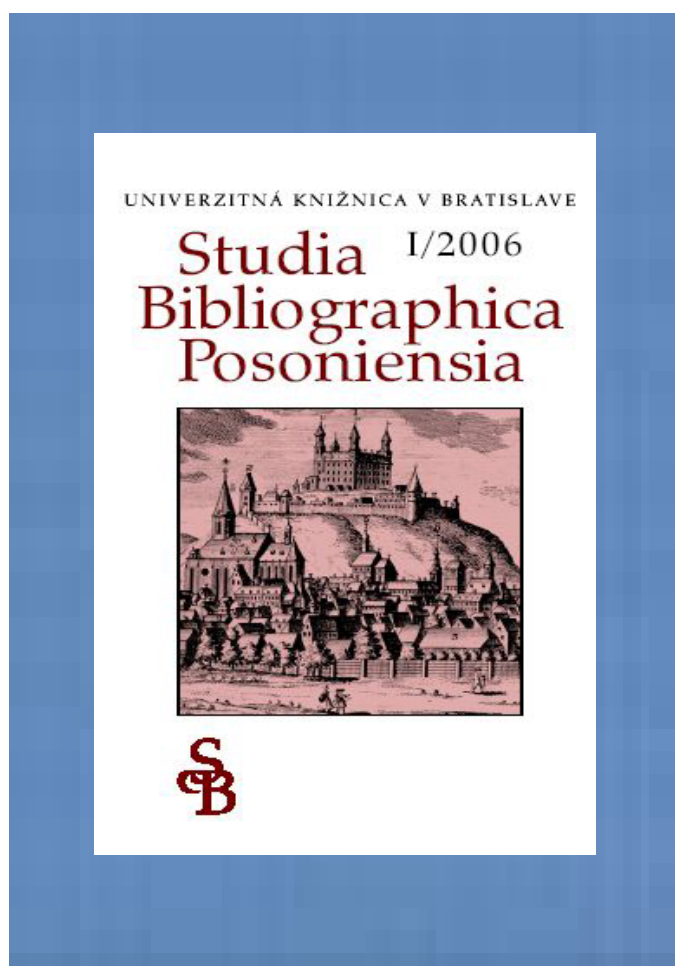
V zozname autorov figurujú väčšinou známe mená pracovníkov Univerzitnej knižnice v Bratislave.

Periodikum *Studia Bibliographica Posoniensia* je nielen po odbornej, ale aj po typologickej stránke upravené a vytlačené na veľmi dobrej úrovni,

v prehľadnej forme formátu A5 s farebnou obálkou akademického maliara Ladislava Vanču.

Príspevky uverejnené v tomto periodiku sú významnou študijnou pomôckou pre pedagógov, vedeckých pracovníkov a študentov. Už prvé číslo ponúka svojim čitateľom príspevky na vysokej odbornej úrovni a všetci sa vopred tešíme na ďalšie číslo tohto odborného periodika.

Táňa Popová

PRIPOMÍNAME SI ...

... riaditeľa Univerzitetnej knižnice v Bratislave, Vincenta Kútika, pri príležitosti nedožitého 90. výročia narodenia.

... pracovníkov Univerzitetnej knižnice v Bratislave Františka Kučera, Štefana Štvrteckého a Branislava Chomu, ktorí zomreli v tomto roku.

Ing. VINCENT KÚTIK

(29. 5. 1917 - 10. 10. 1995)

Bol riaditeľom Univerzitetnej knižnice v rokoch 1959-1986 a významne sa zaslúžil o rozvoj knižnice. O jeho pôsobení na čele knižnice uverejníme samostatný príspevok v 2. tohtoročnom čísle nášho Bulletinu.

FRANTIŠEK KUČERA

(28. 11. 1933 - 31. 5. 2007)

Vstúpil do služieb Univerzitetnej knižnice začiatkom roku 1960. V tom istom roku sa v knižnici zriadilo konzervátorské a reštaurátorské pracovisko, ktorého sa stal vedúcim. Absolvoval odborný reštaurátorský kurz v Prahe, odbornosť si rozširoval v ďalších kurzoch a školeniach, poznatky a skúsenosti získaval aj na príbuzných pracoviskách v domácich i zahraničných knižniciach. Vybudoval konzervátorské a reštaurátorské pracovisko v Univerzitetnej knižnici a viedol ho až do odchodu z knižnice v jeseni roku 1992. Za jeho prácu sa mu dostalo viacerých ocenení, roku 1979 získal titul Vzorný pracovník kultúry. Zomrel v Kaplnej 31. mája 2007.

PhDr. ŠTEFAN ŠTVRTECKÝ, CSc.

(1. 6. 1931 – 12. 1. 2007)

Absolvoval štúdium histórie na Leningradskej štátnej univerzite. Po skončení štúdia bol vedeckým pracovníkom v Ústave dejín KSS (1956-1970) a v Ústave dejín európskych socialistických krajín (1970-1975). V službách Univerzitetnej knižnice pôsobil od 19. 12. 1975 do 31. 5. 1990, po celý čas na pracovisku retrospektívnej bibliografie. Čiastkovými prácami sa podieľal na úlohe Bibliografia slovenských a inorečových kalendárov 1701 - 1965 (rozpís článkov z kalendárov a budovanie ich kartotéky, príprava a propagácia výstavy o kalendároch a i.). V 80-tych rokoch sa venoval práci na bibliografii almanachov, ročeniek a zborníkov. Spolu s Evou Kovačičovou spracoval

provizórny súpis *Almanachy, ročenky a zborníky na Slovensku v rokoch 1701 - 1965* (vyd. 1983) a nadväzne *Bibliografiu almanachov, ročeniek a zborníkov na Slovensku 1919-1944* (vyd. 1991). Súbežne pracoval na monografii o M. R. Štefánikovi. Zomrel v Bratislave 12. januára 2007.

BRANISLAV CHOMA, prom fil.

(30. 8. 1924 – 13. 1. 2007)

Študoval ruštinu a srbochorvátčinu na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Bol redaktorom *Pravdy* (1945 - 1955), vydavateľstva *Slovenský spisovateľ* (1955 - 1963), pracoval v Ústave svetovej literatúry a jazykov SAV (1964 - 1971) a v Slovenskom filmovom ústave (1971 - 1975). Venoval sa prekladateľskej práci (prekladal zo srbochorvátčiny) a literárnej kritike. Pracovníkom Univerzitnej knižnice bol od 17. 3. 1980 do 31. 12. 1985. Spolupracoval na úlohe *Slovacikálni autori vo fondoch Univerzitnej knižnice v Bratislave*, ktorej výsledkom bol rovnomenný štvorzväzkový slovník (vyd. 1977 - 1984). Krátko bol tiež pracovníkom úseku, resp. oddelenia retrospektívnej bibliografie. Zomrel 13. januára 2007 v Liptovskom Hrádku.

Kamila Fircáková

PODUJATIA USKUTOČNENÉ V UNIVERZITNEJ KNIŽNICI V BRATISLAVE v 1. polroku 2007

10. 1. 2006

BANÍCTVO NA SLOVENSKU V 16. - 17. STOROČÍ

Z prednáškového cyklu Slovenský novovek 1526 – 1780

Prednášal: Marián Skladaný

Usporiadateľ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského

11. 1. 2006

GAETANO DONIZETTI: MARIA STUARDA

DVD prezentácia opery pre členov Klubu priateľov opery SND

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave, Klub priateľov opery Slovenského národného divadla

18. 1. 2006

OSAMELOST JANA PALACHA

Prednáška a zamyslenie Lenky Procházkovej

Usporiadatelia: Veľvyslanectvo Českej republiky v Slovenskej republike, Univerzitná knižnica v Bratislave

29. 1. 2006

KONCERT POSLUCHÁČOV KATEDRY HUDOBNEJ VÝCHOVY PEDAGOGICKEJ FAKULTY UNIVERZITY KOMENSKÉHO

Usporiadateľ: Pedagogická fakulta Univerzity Komenského

7. 2. 2007

BIBLIOGRAFIA VÝROČNÝCH SPRÁV ŠKÔL Z ÚZEMIA SLOVENSKA V ROKOCH 1701 – 1850

Prezentácia publikácie BIBLIOGRAFIA ČLÁNKOV

ZO SLOVENSKÝCH A INOREČOVÝCH VÝROČNÝCH SPRÁV

ZA ŠKOLSKÉ ROKY 1918/1919 – 1952/1953

Prezentácia čiastkovej databázy

Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave – kabinet retrospektívnej bibliografie

7. 2. 2007

RELIGIOZITA A ETNICITA

NA PRÍKLADE ZEMPLÍNSKEJ STOLICE V 17. - 18. STOROČÍ

Z prednáškového cyklu Slovenský novovek 1526 - 1780

Prednášal: Peter Šoltés

Usporiadateľ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského

8. 2. 2007

RICHARD STRAUSS: ARIADNE AUF NAXOS

DVD prezentácia opery pre členov Klubu priateľov opery SND

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave, Klub priateľov opery Slovenského národného divadla

16. – 17. 2. 2007,

TERRITORIAL FRONTIERS AND URBAN SPACES

TWG 5: Frontiers and Identities

Medzinárodná konferencia

Usporiadatelia: Historický ústav Slovenskej akadémie vied, Best Eastern Hotels, s.r.o.

19. 2. 2007

JAPONSKO OČAMI SLOVÁKOV

Výstava fotografií Miloša Debnára

Usporiadateľ: Veľvyslanectvo Japonska v Slovenskej republike

21. 2. 2007

PRÍBEH JANA ZAJÍCE

Prednáška a zamyslenie Lenky Procházkovej

Usporiadatelia: Veľvyslanectvo Českej republiky v Slovenskej republike, Univerzitná knižnica v Bratislave

22. 2. 2007

SLOVAK TESTIMONY - IRAK

Pôsobenie slovenských jednotiek v medzinárodných mierových misiách

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Depozitná knižnica NATO, Euroatlantické centrum

26. 2. 2007

CSA ILLUSTRATA, CSA ILLUMINA

Prezentácia novej generácie elektronických informačných služieb pre prírodné vedy a techniku

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave, Albertina icome Bratislava, s.r.o.

26. 2. 2007

DANTE ARNALDO MARIANACCI: I FIORI DEL TIBISCO

Prezentácia druhého románu talianskeho spisovateľa

Usporiadatelia: Taliansky kultúrny inštitút v Bratislave, Kultúrny inštitút Maďarskej republiky v Bratislave

28. 2. 2007

**PREČO SA LIBANONSKÁ KRÍZA NESTALA ZÁLEŽITOSŤOU
EURÓPSKEJ BEZPEČNOSTNEJ A OBRANNEJ POLITIKY ?
(skúsenosti Fínskej republiky z predsedníctva EÚ)**

Prednášal: Mikko Kinnunen, radca oddelenia pre otázky Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky z Ministerstva zahraničných vecí Fínskej republiky

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Depozitná knižnica NATO, Centrum pre európske a severoatlantické vzťahy

7. 3. 2007

**MARTIN SVÄTOJÁNSKY (SZENTIVANY)
AKO PRÍKLAD SLOVENSKEJ KATOLÍCKEJ REFORMY**

Z prednáškového cyklu Slovenský novovek 1526 - 1780

Prednášal: Svorad Zavarský

Usporiadateľ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského.

8. 3. 2007

GIOACCHINO ROSSINI: MOJŽIŠ A FARAÓN

DVD prezentácia opery pre členov Klubu priateľov opery SND

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave, Klub priateľov opery Slovenského národného divadla

13. 3. 2007

ISLAM A ZÁPAD - HISTORICKÁ PAMÄŤ A SÚČASNÁ KRÍZA

Seminár pre pedagógov Bratislavského, Trnavského a Nitrianskeho kraja

Prednášal: Karol Sorby, riaditeľ Ústavu orientalistiky Slovenskej akadémie vied

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Depozitná knižnica NATO, Metodicko-pedagogické centrum Bratislavského kraja

16. 3. 2007

**ÚLOHA TRETIETIEHO SEKTORA
V ROZVOJI ZNALOSTNEJ EKONOMIKY**

Podujatie k 10. výročiu vzniku Centra pre európsku politiku

Usporiadateľ: Centrum pre európsku politiku

19. - 30. 3. 2007

GUSTAV FLAUBERT

Výstava pri príležitosti 150. výročia vydania diela Pani Bovaryová

Výstavná sála, Michalská 1

Usporiadatelia: Veľvyslanectvo Francúzskej republiky v Slovenskej republike, Univerzitná knižnica v Bratislave

20. 3. 2007

SPISOVATELIA A SPRAVODLIVOSŤ

Sympóziu v rámci Týždňa francúzštiny

Jean-Yves Guerin, Alain Pages, Xavier Galmiche,

Peter Brabenec, Štefan Povchanič a ďalší

Usporiadatelia: Veľvyslanectvo Francúzskej republiky v Slovenskej republike, Univerzitná knižnica v Bratislave

21. 3. 2007

CESARE DE MARCHI: LA FURIA DEL MONDO

Prezentácia posledného románu talianskeho spisovateľa

Usporiadateľ: Taliansky kultúrny inštitút v Bratislave

22. 3. 2007

SLOVAK TESTIMONY - CYPRUS

Pôsobenie slovenských jednotiek v medzinárodných mierových misiách

Prednáška s diskusiou

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Depozitná knižnica NATO, Euroatlantické centrum

23. 3. 2007

POLITIS – BUILDING EUROPE WITH NEW CITIZENS?

POLITIS – BUDUJEME EURÓPU S NOVÝMI OBČANMI?

Pohľad na občiansku angažovanosť naturalizovaných občanov a cudzincov v 25 krajinách – prezentácia výsledkov projektu

Doris Peschke, generálna tajomníčka Komisie cirkví pre migrantov v Európe

Usporiadatelia: Ekumenická rada cirkví v Slovenskej republike, Churches' Commission for Migrants in Europe, Brusel (B)

26. 3. 2007

TÝŽDEŇ SLOVENSKÝCH KNIŽNÍC

8. ročník tradičného celoslovenského podujatia

(Presný program na osobitných propagačných materiáloch v priestoroch Univerzitnej knižnice v Bratislave a na www.ulib.sk)

26. 3. 2007

OTVORENIE PC ŠTUDOVNE

Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave. Podujatie v rámci Týždňa slovenských knižníc

27. – 28. 3. 2007

**NAJNOVŠIE TRENDY V OBLASTI KNIHOVNÍCTVA
VO VEĽKEJ BRITÁNII**

Vzdelávacie podujatie pre pracovníkov knižníc a Britských centier

Prednášal: Fiona Edwards (GB)

Usporiadateľ: British Council Bratislava

28. 3. 2007

**DAR FRANCÚZSKEHO INŠTITÚTU
UNIVERZITNEJ KNIŽNICI V BRATISLAVE**

Výstava kníh

Usporiadatelia: Francúzsky inštitút v Bratislave, Univerzitná knižnica v Bratislave

Podujatie v rámci Týždňa slovenských knižníc

29. 3. 2007

O ŽIVOTE S KNIHOU

Zamyslenie spisovateľky Lenky Procházkovej (CZ)

Prednášková sála, Ventúrska 11

Usporiadatelia: Veľvyslanectvo Českej republiky v Slovenskej republike, Univerzitná knižnica v Bratislave

Podujatie v rámci Týždňa slovenských knižníc

31. 3. 2007

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ

Nevšedná možnosť nahliadnuť do zákulisia Univerzitnej knižnice v Bratislave

Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave

Podujatie v rámci Týždňa slovenských knižníc

2. 4. 2007

HUDOBNÉ ŽARTY. Prvoaprílový koncert

Účinkujú pedagógovia a žiaci Základnej umeleckej školy Miloša Ruppeldta

Usporiadatelia: Hudobný kabinet UKB, Základná umelecká škola Miloša Ruppeldta

3. 4. 2007

DIPLOMOVÝ KONCERT

Komorný koncert pedagógov a poslucháčov Katedry hudobnej výchovy Pedagogickej fakulty UK.

Usporiadatelia: Hudobný kabinet UKB, Pedagogická fakulta Univerzity Komenského

4. 4. 2007

KATALOGIZÁCIA V 21. STOROČÍ

Záverý medzinárodnej konferencie (Reykjavík, 2007)

Prednášala: Jarmila Majerová, Slovenská národná knižnica, Martin

Prednášková sála, Ventúrska 11

Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave

4. 4. – 11. 4. 2007

IRAK – včera, dnes, zajtra – ... krajina, ľudia, bolesť ...

Výstava fotografií a premietanie dokumentárnych filmov.

Usporiadatelia: Euroatlantické centrum, Slovenská atlantická komisia

Atlantic Club of Iraq

4. 4. 2007

National Security Table

CHEMICKÁ ZBRAŇ – NOČNÁ MORA CIVILIZÁCIE

Konferencia spojená s diskusiou

Usporiadateľ: Euroatlantické centrum

4. 4. 2007

**DEVÄŤ PREDUNAJSKÝCH STOLÍC A ICH ÚLOHA V POLITIKE
HABSBURGOVCOV V 16. - 18. STOROČÍ**

Z prednáškového cyklu Slovenský novovek 1526 - 1780

Prednáša Ivan Mrva

Usporiadateľ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského

5. 4. 2007

DIPLOMOVÝ KONCERT

Komorný koncert pedagógov a poslucháčov Katedry hudobnej výchovy
Pedagogickej fakulty UK

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – hudobný kabinet, Peda-
gogická fakulta Univerzity Komenského

12. 4. 2007

GIUSEPPE VERDI: SIMONE BOCCANEGRA

DVD prezentácia opery pre členov Klubu priateľov opery SND

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave, Klub priateľov opery Slo-
venského národného divadla

16. 4. 2007

**STRETNUTIE KONZULTANTOV TECHNICKÉHO SLOVNÍKA
JAZYKOVEDNÉHO ÚSTAVU SLOVENSKEJ AKADÉMIE VIED**

Pracovný seminár

Usporiadatelia: Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra, SAV, Univerzitná kniž-
nica v Bratislave

17. 4. 2007

BEZPEČNOSTNÁ KOMUNITA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Prezentácie publikácie

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Depozitná knižnica NATO, Centrum pre európske a severoatlantické vzťahy

18. 4. – 4. 5. 2007

VÍZIA KNIŽNICE

Výstava o moderných knižničných stavbách a zariadeniach knižníc, vychádzajúcich z architektonických požiadaviek modernej informačnej spoločnosti (Spolková republika Nemecko, USA, Japonsko, západná Európa)

Usporiadatelia: Goetheho inštitút v Bratislave, Univerzitná knižnica v Bratislave

23. 4. 2007

GLOBALIZÁCIA

Prednášal: Peter Sloterdijk, jeden z najvýznamnejších nemeckých filozofov súčasnosti

Usporiadatelia: Goetheho inštitút v Bratislave, Univerzitná knižnica v Bratislave

24. 4. 2007

National Security Table

BIOLOGICKÁ ZBRAŇ – PODCEŇOVANÉ TAJOMSTVO ?

Konferencia spojená s diskusiou

Usporiadateľ: Euroatlantické centrum

25. 4. 2007

AUSTRÁLSKE DNI 2007

Veľtrh štúdia, práce a cestovania po Austrálii

Prednášky, hudobné vystúpenie, prezentácia knihy, autogramiáda

Usporiadateľ: ALFA agency, s.r.o.

26. 4. - 27. 4. 2007

ZASADNUTIE PC KONZORCIA GEANT A EARNEST FORE-SIGHT STUDY TEAM

Stretnutie riaditeľov národných akademických dátových sietí z Izraela, krajín EÚ a ďalších európskych krajín a riaditeľov spoločnosti Dante, ktorá zabezpečuje prevádzku transeurópskej vysokorýchlostnej dátovej siete pre vedu, výskum a vzdelávanie

Usporiadateľ: SANET – združenie slovenskej akademickej dátovej siete, národný prevádzkovateľ dátovej siete a člen Konzorcia GEANT

26. 4. 2007

365 TAGE (BUCH)

Thomas Schafferer (A) – autorské čítanie

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Rakúska knižnica, Rakúske kultúrne fórum v Bratislave

19. 4. - 4. 5. 2007

VÍZIA KNIŽNICE

Výstava o moderných knižničných stavbách a zariadeniach knižníc, vychádzajúcich z architektonických požiadaviek modernej informačnej spoločnosti (Spolková republika Nemecko, USA, Japonsko, západná Európa)

Usporiadatelia: Goetheho inštitút v Bratislave, Univerzitná knižnica v Bratislave

9. 5. 2007

SÚČASNÝ SLOVENSKÝ JAZYK V UMELECKOM PREKLADE

Variantnosť v Slovníku súčasného slovenského jazyka a počítačová podpora tohto projektu

Ľubica Balážová, Vladimír Benko - prednáška a diskusia

Usporiadateľ: Slovenská spoločnosť prekladateľov umeleckej literatúry

10. 5. 2007

GIUSEPPE VERDI: RIGOLETTO

DVD prezentácia opery pre členov Klubu priateľov opery SND

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave, Klub priateľov opery Slovenského národného divadla

15. 5. 2007

National Security Table

NUKLEÁRNE ZBRANE – PANDORINA SKRINKA ?

Konferencia spojená s diskusiou

Usporiadateľ: Euroatlantické centrum

16. 5. 2007

ŠKOLSKÉ KNIŽNICE AKO INFORMAČNÉ A KULTÚRNE CENTRÁ ŠKÔL

Medzinárodná konferencia školských knihovníkov

Usporiadateľ: Slovenská pedagogická knižnica

16. 5. 2007

SÚČASNÝ SLOVENSKÝ JAZYK V UMELECKOM PREKLADE

Jazyk a štýl prekladu

Sibyla Mislovičová - prednáška a diskusia

Usporiadateľ: Slovenská spoločnosť prekladateľov umeleckej literatúry

25. 5. 2007

SALÓN U LISZTA

Stretnutia s osobnosťami kultúrneho a spoločenského života

Prvá časť programového cyklu

Peter Štilicha, básnik, Dušan Jamrich, herec, Miroslav Dvorský, hosťujúci sólista opery La Scala, Miláno, Tibor Trgiňa, generálny riaditeľ Univerzitetnej knižnice v Bratislave

Hostiteľ večera: Stanislav Bachleda, publicista

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Multifunkčné kultúrne centrum, Umelecká agentúra ABA

28. 5. 2007

SPEVÁCKE MATINÉ

Semestrálny koncert poslucháčov spevu Katedry hudobnej výchovy Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského

Usporiadatelia: Pedagogická fakulta Univerzity Komenského, Univerzitná knižnica v Bratislave – hudobný kabinet

30. 5. 2007

OKO NAD PRAHOU

Nová Národní knihovna České republiky – vízie a realita

Vlastimil Ježek, generálny riaditeľ Národní knihovny České republiky

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave, Veľvyslanectvo Českej republiky v Slovenskej republike

1. 6. 2007

SEMINÁR PRE NOVINÁROV

Viliam Figusch, riaditeľ Informačnej kancelárie Rady Európy, Michal Havran ml., novinár

Usporiadateľ: Informačná kancelária Rady Európy

5. - 6. 6. 2007

BLIŽŠIE K MÚZEU

Medzinárodná konferencia o vzdelávaní ako nástroji sprístupňovania galérií a múzeí návštevníkom

Sylvia Lahav (GB), Carla Padró (E), Veronica Ceruti (I), Adela Zeleznik (SLO), Alexandra Brabcová (CZ), Rebecca Sinker (GB), Martina Pavlíkánová (SK), Gerald Lidstone (GB), Ida Braendholt (DK), Radek Horáček (CZ) a ďalší

Usporiadatelia: Nadácia Centrum súčasného umenia, British Council

6. 6. 2007

FENOMÉN METROPOLIZMU BRATISLAVY V 16. a 17. STOROČÍ

Z prednáškového cyklu Slovenský novovek 1526 - 1780

Prednášal: Michal Bada

Usporiadateľ: Filozofická fakulta Univerzity Komenského

7. 6. 2007

PARÍŽSKA ŠESTKA

Komorný koncert poslucháčov a pedagógov Štátneho konzervatória v Bratislave

Program: Georges Auric, Louis Durey, Arthur Honegger, Francis Poulenc, Germaine Tailleferre, Darius Milhaud

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – hudobný kabinet, Štátne konzervatórium v Bratislave

8. 6. - 9. 6. 2007

PRVÉ PSYCHOMOTORICKÉ DNI

Stretnutia a cesty psychomotoriky na Slovensku

Usporiadatelia: Katedra liečebnej pedagogiky Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského, Súkromné integračné centrum Handy

8. 6. - 16. 6. 2007

SUISEKI A KALIGRAFIA

2. ročník výstavy Slovenskej asociácie suiseki s medzinárodnou účasťou pod záštitou Andreja Petreka, starostu mestskej časti Bratislava-Staré Mesto

Usporiadatelia: Slovenská asociácia suiseki, Veľvyslanectvo Japonska v Slovenskej republike, Univerzitná knižnica v Bratislave

11. 6. 2007

SLOVENSKÉ BEZPEČNOSTNÉ FÓRUM 2007

Odborná konferencia o problematike medzinárodnej bezpečnosti pod záštitou Jána Kubiša, ministra zahraničných vecí Slovenskej republiky

Usporiadatelia: Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky, Univerzitná knižnica v Bratislave – Depozitná knižnica NATO

20. 6. 2007

DO VIDENIA, ŠKOLA!

Koncert žiakov Základnej umeleckej školy, Exnárova ul.

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – hudobný kabinet, Základná umelecká škola, Exnárova ul.

21. 6. 2007

GIUSEPPE VERDI: LA TRAVIATA

DVD prezentácia opery pre členov Klubu priateľov opery SND

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave, Klub priateľov opery Slovenského národného divadla

22. 6. 2007

SALÓN U LISZTA

Úspech slovenských podnikateľiek v Amerike, druhá časť programového cyklu

Kamila Strelková, spisovateľka, podnikateľka, pplk. Eva Strelka-Jenkins, US Air Force, Ingrid Ailli, podnikateľka, Ema Bezdek, podnikateľka, Peter Dvorský, operný spevák, umelecký šéf opery Štátneho divadla Košice
Hostiteľ večera: Stanislav Bachleda, publicista

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Multifunkčné kultúr-ne centrum, Umelecká agentúra ABa

25. – 27. 6. 2007

BRATISLAVSKÉ BIBLIOGRAFICKÉ DNI 2007

Cyklický knihovnícky seminár v rámci projektu KIS3G

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave, Slovenská národná knižnica, Martin

27. 6. 2007

SÚČASNÝ SLOVENSKÝ JAZYK V UMELECKOM PREKLADE

Jazyk a štýl prekladu II.

Sibyla Mislovičová - prednáška a diskusia

Usporiadateľ: Slovenská spoločnosť prekladateľov umeleckej literatúry

28. 6. 2007

SCIENCE ONLINE

Prezentácia vedeckého časopisu, orientovaného na prírodné a ekono-mické vedy, techniku, medicínu a súvisiace oblasti

Tom Ryan (USA), American Association for the Advancement of Science (vydavateľ), Ladislav Svršek (SK), Albertina icome Bratislava, s.r.o.

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave, Albertina icome Bratislava, s.r.o.

Názov: **BULLETIN UNIVERZITNEJ KNIŽNICE
V BRATISLAVE č. 1/2007**

Vydala: Univerzitná knižnica v Bratislave

Zodpovedný redaktor: Mgr. Tatiana Popová

Redakčná rada: Mgr. Mária Džavíková, Mgr. Kamila Fircáková,
PhDr. Dagmar Kleinová, Mgr. Tatiana Popová,
PhDr. Lýdia Sedláčková

Jazykový redaktor: PhDr. Júlia Dvorská

Rok vydania: 2007

Tlač: Univerzitná knižnica v Bratislave